

LATVIJAS REPUBLIKAS
AIZSARDZĪBAS MINISTRIJA

2012. gada publiskais pārskats

LATVIJAS REPUBLIKAS
AIZSARDZĪBAS MINISTRIJA

2012. gada publiskais pārskats

SATURS

Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads	4
1. nodaļa. Aizsardzības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums	6
1.1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss	6
1.2. Politikas jomas, funkcijas un uzdevumi	6
1.3. Darbības virzieni, prioritātes, budžeta programmas	7
1.4. 2012. gada galvenie uzdevumi	8
1.5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes	9
2. nodaļa. Aizsardzības ministrijas finanšu resursi un darbības rezultāti	10
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	10
2.2. Aizsardzības nozares attīstības virzieni	16
Aizsardzības politika	16
Latvijas aizsardzības spēju stiprināšana	18
NATO kolektīvās aizsardzības principa stiprināšana	19
Ieguldījums starptautiskajā drošībā	20
Dalība starptautiskajās operācijās	21
Militārās mācības	23
Nemilitāro kravu tranzīts uz un no Afganistānas	25
2.3. Ģeotelpiskās informācijas politikas plānošana	25
2.4. Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības nozarē	27
2.5. Nodrošinājuma politika	30
2.6. Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana	36
2.7. Militārā izglītība un svešvalodu apmācība	37
2.8. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu	39
2.9. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas	40
2.10. Aizsardzības ministrijas padotības iestāžu, t.sk. Nacionālo bruņoto spēku, darbības galvenie virzieni un rezultāti	41
Valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs»	41
Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs	43
Valsts aģentūra «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra»	46
Valsts aģentūra «Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs»	49
Militārās izlūkošanas un drošības dienests	51
Nacionālie bruņotie spēki	52
3. nodaļa. Aizsardzības ministrijas personāls	60
4. nodaļa. Komunikācija ar sabiedrību	62
4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	62
4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	65
5. nodaļa. Aizsardzības ministrijas 2013. gada plāns	67
5.1. 2012. gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti	67
5.2. 2013. gada galvenie uzdevumi un pasākumi	67
5.3. 2013. gadā plānotie sadarbības projekti un pētījumi	69
5.4. Aizsardzības ministrijas 2013. gada budžets	70

Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads

Godātie lasītāji!

2012. gadā Aizsardzības ministrija (AM) turpināja pildīt savu pamatuzdevumu — rūpējās par valsts aizsardzību un Latvijas iedzīvotāju drošību.

Aizsardzības nozares darbības galvenās prioritātes bija nodrošināt elastīgu Latvijas gaisa telpas izmantošanu sabiedroto militārajiem mērķiem, t.sk. *NATO* gaisa telpas patrulēšanas misijai Baltijas valstīs, paplašināt Nacionālo bruņoto spēku (NBS) militārās

infrastruktūras izmantošanu sabiedroto militārajām vajadzībām un veicināt tās uzturēšanu, izmantojot civilajām vajadzībām. Latvijai būtiski bija turpināt līdzdalību Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (*NATO*) vadītajos starptautiskajos drošības atbalsta spēkos Afganistānā un Eiropas Savienības (ES) pretpirātisma operācijā *ATALANTA*. Dalība šajās operācijās ļauj karavīriem gūt vērtīgu pieredzi militārajā jomā. Būtiska uzmanība tika veltīta aizsardzības spēju attīstības projektu īstenošanai, turpinājās NBS bāzes «Lielvārde» lidlauka rekonstrukcija, Jūras novērošanas sistēmas ieviešana un citi bruņoto spēku spēju attīstības projekti.

2012. gada 10. maijā Saeimā tika pieņemta Valsts aizsardzības koncepcija, kas paredz pakāpenisku ikgadēju valsts aizsardzības budžeta pieaugumu līdz 2% no IKP 2020. gadā. Aizvadītajā gadā AM izstrādāja un Ministru kabinets apstiprināja arī NBS attīstības plānu 2012. — 2024. gadam, kas nosaka bruņoto spēku attīstības prioritātes turpmākajiem 12 gadiem un to vēlamo ieviešanas termiņu.

Aktīvi iesaistoties *NATO* Čikāgas samita lēmumu sagatavošanā, AM ir veiksmīgi

aizstāvējusi Latvijas intereses nodrošināt NATO klātbūtni Baltijas reģionā, t.sk. ir apstiprināta ilgtermiņa Baltijas gaisa telpas patrulēšanas misija, palielināta tranzīta kravu plūsma uz Afganistānu caur Latviju, tādējādi nodrošinot lielāku finansiālo pieņemsumu mūsu valsts ekonomikai. Čikāgas samitā sadarbībā ar sabiedrotajiem ir veicināta NATO dalībvalstu solidaritāte un spēja efektīvi reaģēt un rīkoties jebkura apdraudējuma situācijā. Samita laikā sabiedrotie vienojās atbalstīt koordinētu atbildības nodošanas procesu par drošību Afganistānā vietējai valdībai, kas uzlabos drošības situāciju reģionā. Neraugoties uz ASV ģeopolitisko interešu un militārās klātbūtnes maiņu Āzijas virzienā, ASV joprojām ir svarīgi arī Eiropas sabiedrotie un militārā klātbūtne Eiropā. Iepriekš minētie virzieni arī turpmāk noteiks AM darbības prioritātes NATO jautājumos.

Par galvenajiem aizsardzības nozares uzdevumiem un pasākumiem 2013. gadā ir izvirzīti Baltijas valstu sadarbības stiprināšana, NBS bāzes «Lielvārde» lidlauka rekonstrukcija, patruļkuģu būvniecības un pārņemšanas procesa turpināšana. Prioritāri uzdevumi ir arī NBS dalība starptautiskajās operācijās un militārajās mācībās, karavīru dienesta un sadzīves apstākļu

uzlabošana, kā arī Zemessardzes sadarbības veicināšana ar NBS regulārajām vienībām.

Pieaugot moderno tehnoloģiju lomai sabiedrībā kopumā un aizsardzības nozarē, aktuāls būs darbs, lai veidotu koordinētu un vienotu valsts politiku informācijas tehnoloģiju drošības jomā, kā arī stiprinātu nacionālās informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas CERT.LV kapacitāti un veidotu jaunas spējas — Kiberaizsardzības vienību Zemessardzes sastāvā. Stratēģiskās komunikācijas spējas tiks stiprinātas, arī veidojot Latvijā NATO izcilības centru stratēģiskās komunikācijas jautājumos.

Ar gandarījumu skatos uz aizvadīto darba gadu, kura laikā sekmīgi īstenoti valsts aizsardzības struktūrām uzticētie uzdevumi un veiksmīgi sasniegti izvirzītie mērķi. Ar aizsardzības nozares veikumu aicinu jūs plašāk iepazīties AM 2012. gada publikajā pārskatā.

Valsts sekretārs

Jānis Sārts

1. Aizsardzības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums

1.1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss

Aizsardzības ministrija (AM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē. Ministrija ir augstākā iestāde tās padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm.

Ministrijas darbu vada aizsardzības ministrs, savukārt administratīvo darbu vada un ministrijas funkciju izpildi nodrošina valsts sekretārs. Saikni starp ministru un Saeimu nodrošina parlamentārais sekretārs.

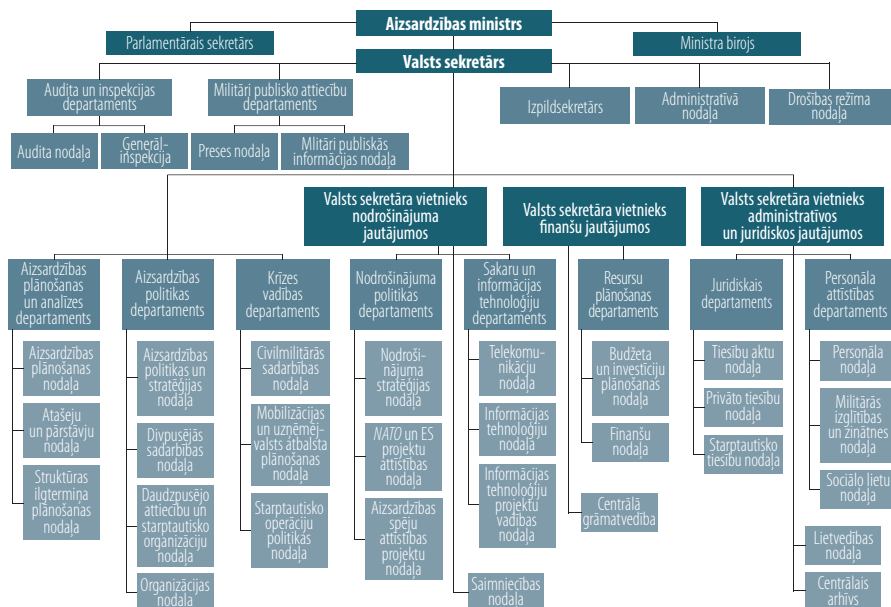
Ministrijas administratīvo vadību 2011. gadā nodrošināja trīs valsts sekretāra vietnieki (administratīvos un juridiskos jautājumos, nodrošinājuma jautājumos, finanšu jautājumos), izpilddirektors militāro spēju attīstības jautājumos, politiskais direktors — departamenta direktors, desmit departamentu direktori un seši patstāvīgo nodaļu vadītāji.

1.2. Politikas jomas, funkcijas un uzdevumi

AM ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē. Ministrija izstrādā valsts aizsardzības politiku, organizē un koordinē valsts aizsardzības politikas īstenošanu, valsts politikas īstenošanu

LR Aizsardzības ministrijas centrālā aparāta administratīvās struktūras shēma

Aptiprināta ar 01.02.2011. rīkojumu Nr. 11
Spēkā no 01. 04. 2011.

ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā, kā arī valsts politikas īstenošanu militārās izglītības un zinātnes jomā. Ministrija arī plāno NBS vidēja un ilgtermiņa spēju attīstību — infrastruktūru, personālu, finanses un nodrošinājumu ar materiāltehniskajiem līdzekļiem.

Lai izpildītu šīs funkcijas, ministrija veic šādus uzdevumus:

- nodrošina NBS attīstību un atbilstību Ziemeļatlantijas līguma organizācijas noteiktajām militārajām spējām;
- sagatavo militāro draudu analīzi, izstrādā valsts aizsardzības koncepciju un valsts aizsardzības plānu, NBS attīstības plānu, NBS mobilizācijas plānu un uzņēmējvalsts atbalsta plānu;
- nodrošina valsts aizsardzībā iesaistītā personāla pārvaldes un militārās izglītības politikas izstrādi;
- piedalās NATO, Eiropas Savienības un citu starptautisko drošības un aizsardzības organizāciju drošības un valsts aizsardzības politikas veidošanā;
- nodrošina divpusējo un daudzpusējo valstu sadarbību atbilstoši valsts aizsardzības politikas prioritātēm;
- nodrošina Latvijas līdzdalību starptautiskajos drošības un aizsardzības pasākumos;
- vada NBS mobilizāciju un to ārvalstu bruņoto spēku piesaistišanu, par kuru atbalsta nepieciešamību nolēmis Ministru kabinets;
- izstrādā valsts aizsardzības tehniskā nodrošinājuma un apgādes pamatnostādnes, nosaka NBS politiskās vadlīnijas, kā arī izstrādā konceptuālos dokumentus nodrošinājuma un apgādes jomā;

- veido politiku karavīru sociālo garantiju jautājumos un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošina NBS personālsastāvam sociālās garantijas;
- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izsniedz ārvalstu bruņotajiem spēkiem atļauju bruņojuma ieviešanai Latvijas Republikā vai izvešanai no tās, uzskaita un kontrolē ievesto bruņojumu;
- normatīvajos aktos noteiktos gadījumos un kārtībā izsniedz atļaujas (licences) atsevišķu veidu komercdarbībai;
- nodrošina normatīvo aktu projektu izstrādi, kā arī nozares metodisko vadību un pārraudzību ģeodēzijas un kartogrāfijas jomā;
- izstrādā jaunatnes militāri patriotiskās audzināšanas politikas pamatnostādnes;
- koordinē sadarbību ar zinātniskām organizācijām valsts aizsardzības jomā;
- izstrādā pamatnostādnes sabiedrības informēšanai par valsts aizsardzības un starptautiskās drošības politikas jautājumiem.

1.3. Darbības virzieni, prioritātes, budžeta programmas

2012. gadā AM turpināja uzsāktu projektu īstenošanu un militāro spēju uzturēšanu ierobežota finansējuma apstākļos. Kā galvenie ministrijas darbības virzieni aizvadītajā gadā izceļami:

- sauszemes spēju pilnveidošana;
- dalība starptautiskajās operācijās esošajā militārā ieguldījuma apmērā;

- Baltijas valstu militāro spēju attīstība, stiprinot Baltijas valstu sadarbību iespējami augstākajā pakāpē, izvirzot mērķi — aizvien ciešāka Baltijas valstu aizsardzības sistēmu integrācija;
- NBS karavīru dienesta infrastruktūras uzlabošana un noliktavu sistēmas sakārtošana;
- militārās izglītības sistēmas pilnveidošana, lai uzlabotu karavīru un zemessargu militārās izglītības kvalitāti un iespējas, t.sk. tālmācību.

2012. gadā AM budžets bija sadalīts 12 budžeta programmās:

- Valsts drošības aizsardzība;
- Kara muzejs;
- Nacionālie bruņotie spēki;
- Ģeodēzija un kartogrāfija;
- Valsts aizsardzības politikas realizācija;
- Militārpersonu pensiju fonds;
- Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana;
- Jaunsardzes centrs;

- Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs;
- Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana;
- Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana;
- Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti;
- Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums.

1.4. 2012. gada galvenie uzdevumi

Galvenie aizsardzības nozares uzdevumi 2012. gadam bija:

- nodrošināt elastīgu Latvijas gaisa telpas izmantošanu sabiedroto militārajiem mērķiem, t.sk. NATO gaisa telpas patrulēšanas misijai Baltijas valstīs;
- paplašināt NBS militārās infrastruktūras izmantošanu sabiedroto militārajām

vajadzībām un veicināt tās uzturēšanu, izmantojot civilajām vajadzībām;

- turpināt Latvijas dalību NATO operācijā Afganistānā un ES pretpirātisma operācijā *ATALANTA*;
- pilnveidot augstākās militārās izglītības sistēmu, pilnveidojot un uzlabojot karavīru militārās izglītības kvalitāti Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijā;
- turpināt krasta apsardzes kuģu nomaiņu un *SWATH* patruļkuģu būvniecību;
- veicināt Latvijas uzņēmumu dalību NATO un ES, kā arī atsevišķu dalībvalstu izsludinātajos iepirkumos aizsardzības jomā;
- nostiprināt Ziemeļu apgādes ceļu caur Latvijas ostām, nodrošinot NBS militārās infrastruktūras izmantošanu kravu transportam uz Afganistānu un atpakaļceļā;
- sekmēt Baltijas valstu sadarbību aizsardzības jomā, tiesiski nostiprinot kopējus iepirkumus un izstrādājot Baltijas valstu brigādes izveides projektu. Attīstīt kopējās Baltijas valstu spējas, paredzot to bruņoto spēku specializāciju;
- pilnveidot Zemessardzes sadarbības mehānismu ar valsts un pašvaldību institūcijām sabiedriskās drošības jautājumos u.c.

1.5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes

AM ir piecas padotības iestādes:

- valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs» — veicina sabiedrības izglītošanu un attīstību, vācot, saglabājot, pētot, izstādot un

popularizējot ar Latvijas militāro un politisko vēsturi saistītās garīgās un materiālās liecības;

- valsts aģentūra «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra» — īsteno valsts politiku ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā;
- Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs — veic rekrutēšanas procesu NBS, īsteno jaunsargu mācību procesu, kā arī nodrošina sabiedrību ar nepieciešamajiem informācijas resursiem par valsts aizsardzības tematiku;
- valsts aģentūra «Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs» — apsaimnieko aizsardzības nozares nekustamos īpašumus, kā arī nodrošina atsevišķas NBS apgādes funkcijas, t.sk. publiskā iepirkuma procedūru īstenošanu, līgumu pārvaldību, militāri tehnisko līdzekļu kodēšanu;
- Militārās izlūkošanas un drošības dienests — valsts drošības iestāde, kas veic militāro pretizlūkošanu, izlūkošanu un citus Valsts drošības iestāžu likumā un citos normatīvajos aktos tam noteiktos uzdevumus.

Aizsardzības ministram ir pakļauts NBS komandieris.

2. Aizsardzības ministrijas finanšu resursi un darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

AM no valsts pamatbudžeta līdzekļi tiek piešķirti, pamatojoties uz likumu par valsts budžetu kārtējam gadam, un tie sastāv no:

- dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem;
- ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem;
- ārvalstu finanšu palīdzības;
- transfertiem.

Aizsardzības ministrijas valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (Ls)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	146 233 2645	142 729 842	139 655 960
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	141 231 552	136 170 826	134 157 118
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	960 452	1 894 069	1 231 684
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	4 041 260	4 584 300	4 186 511
1.4.	Transferti	0	80 647	80 647
2.	Izdevumi (kopā)	148 778 742	143 931 794	139 870 150
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	128 729 538	130 569 504	128 300 852
2.1.1.	Subsidijas un dotācijas, un sociālie pabalsti	6 462 033	6 783 422	6 534 795
2.1.2.	Starptautiskā sadarbība	3 829 283	5 376 808	4 846 140
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	118 438 222	118 409 274	116 919 917
2.2.	Kapitālie izdevumi	20 049 204	13 362 290	11 569 298

Aizsardzības ministrijas pārskata gada budžeta programmas

Programmas kods	Programmas nosaukums	Plānotais budžets (Ls)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	4 615 813
12.00.00.	Kara muzejs	728 889
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	96 086 350
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	2 294 804
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	9 415 380
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	6 662 700
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	9 683 400
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	1 014 754
35.00.00.	Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs	3 679 717
36.00.00.	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana	109 370
62.00.00.	Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana	129 820
73.00.00.	Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	9 398 219
99.00.00.	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	112 578

Valsts budžeta ilgtermiņa saistību projekti

NBS ilgtermiņa saistību projektiem 2012. gadā kopsummā izlietoti 23,96 miljoni latu no AM kopējā budžeta.

2012. gadā NBS ir īstenojusi četrus valsts budžeta ilgtermiņa saistību projektus:

Projekts	Pārskata gadā (milj. Ls)
NBS sakaru sistēmas attīstība	2,47
Valsts kartogrāfijas sistēmas izveide	0,03
Jūras spēku patruļkuģu būve	2,98
NBS ilgtermiņa līgumi	18,47

Programma

«Valsts drošības aizsardzība»

Saskaņā ar Valsts drošības iestāžu likuma 24. panta 5. punktu un 2004. gada 26. oktobra MK noteikumu Nr. 887 «Valsts noslēpuma objektu saraksts» 2.5.1. punktu, informācija par šo programmu ir slepena.

Programma «Kara muzejs»

No programmas «Kara muzejs» tiek finansēta Latvijas Kara muzeja darbība un likuma «Par Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanās par Latvijas apbedījumu statusu Krievijas Federācijas teritorijā un Krievijas apbedījumu statusu Latvijas teritorijā» izpilde.

Programma

«Nacionālie bruņotie spēki»

Programmā iekļauts finansējums Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem — NBS vadībai, vispārējām vienībām, Gaisa spēku aviācijas bāzei, Jūras spēku flotilei, Sauszemes spēku kājnieku brigādei, Latvijas Nacionālajai aizsardzības akadēmijai, Nodrošinājuma pavēlniecībai, Mācību vadības pavēlniecībai, starptautisko operāciju un NBS personālsastāva centralizētajam atalgojumam, Zemessardzei.

Programma «Ģeodēzija un kartogrāfija»

Programmas finansējums piešķirts Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras funkciju veikšanai un Latvijas Republikas un

Krievijas Federācijas valsts robežas demarkācijas darbu nodrošināšanai.

Programma «Valsts aizsardzības politikas realizācija»

Programmā iekļauts finansējums valsts aizsardzības administrēšanai, dalības NATO pasākumu finansēšanai un iemaksām starptautiskajās organizācijās.

Programma

«Militārpersonu pensiju fonds»

Programmas uzdevums ir nodrošināt pensiju izmaksu atvairinātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas izmaksas, kā arī pabalstu un piemaksu piešķiršanu atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma

«Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana»

No programmas tiek finansēta Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra darbība, kā arī AM remonts, būvniecība, valsts militārās aizsardzības objektu apsaimniekošana, iepirkuma procedūru veikšana AM, tās padotības iestāžu un NBS vajadzībām.

Programma «Jaunsardzes centrs»

No programmas tiek finansēta Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra darbība, t.sk. Jaunsardzes kustība, sabiedrības informēšanas funkcija un atbalsta Latvijas aizsardzības politikai veicināšana.

Programma

«Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas aizsardzības atašeju un pārstāvju, kā arī NBS militāro pārstāvju un NBS militāro pārstāvniecību tehnisko darbinieku darbības nodrošināšanai.

Programma

«Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana»

No programmas tiek finansēta NBS fosilo siltumenerģijas ražošanas iekārtu nomaiņa siltumenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem.

Programma

«Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana»

No programmas tiek finansēta valsts ģeotelpisko pamatdatu informācijas infrastruktūras izveide atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 14. marta direktīvai 2007/2/EK (*INSPIRE* direktīva).

Programma

«Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti»

No programmas tiek finansēta NATO Drošības investīciju programma (*NSIP*) Lielvārdes militārā lidlauka rekonstrukcijai

atbilstoši NATO prasībām. Projekta īstenošanas rezultātā tiks izveidots NATO un nacionālajām prasībām atbilstošs lidlauks, kā arī mūsdienīga un daudzfunkcionāla militārā bāze, kas nepieciešama, lai NBS varētu pildīt savus uzdevumus valsts aizsardzības nodrošināšanai. Realizējot projektu, Latvija spēs nodrošināt NATO operāciju atbalsta pasākumus un apkalpot NATO gaisa patrulēšanas lidmašīnas.

Programma

«Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums»

Programma izveidota, pamatojoties uz Ministru kabineta un Finanšu ministrijas rīkojumiem «Finanšu līdzekļu pārdale no valsts budžeta programmas «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem»». Finansējums novirzīts avārijas situācijas novēršanai Virsnieku saietā namā Liepājā, Atmodas bulvārī 9.

Pārskata gadā AM centrālais aparāts atbilstoši ministrijas darbības virzieniem un struktūrai īstenoja šādas budžeta programmas:

- programma «Valsts aizsardzības politikas realizācija»;
- programma «Militārpersonu pensiju fonds»;
- programma «Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs».

**Budžeta programmas «Valsts aizsardzības politikas realizācija»
finansējums un tā izlietojums (Ls)**

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	8 309 365	9 415 380	8 873 004
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	8 299 597	9 379 540	8 848 261
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	9 768	35 840	24 743
2.	Izdevumi (kopā)	8 299 597	9 415 380	8 862 646
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	8 266 497	9 365 407	8 812 681
2.1.1.	Subsidijas un dotācijas, un sociālie pabalsti	660 943	30 000	30 000
2.1.2.	Starptautiskā sadarbība	3 829 283	5 376 808	4 846 140
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	3 776 271	3 958 599	3 936 541
2.2.	Kapitālie izdevumi	33 100	49 973	49 965

**Budžeta programmas «Militārpersonu pensiju fonds»
finansējums un tā izlietojums (Ls)**

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	5 760 170	6 662 700	6 414 073
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	5 760 170	6 662 700	6 414 073
2.	Izdevumi (kopā)	5 760 170	6 662 700	6 414 073
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	5 760 170	6 662 700	6 414 073
2.1.1.	Subsidijas un dotācijas, un sociālie pabalsti	5 760 170	6 662 700	6 414 073

**Budžeta programmas «Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»
finansējums un tā izlietojums (Ls)**

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	3 570 573	3 679 717	3 587 371
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	-36 267	3 679 717	3 587 371
2.	Izdevumi (kopā)	3 606 840	3 679 717	3 587 371
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 587 080	3 659 849	3 567 877
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, un sociālie pabalsti	19 760	19 868	19 494

Aizsardzības ministrijas pārskata gada budžeta programmas (2012. gads)

Programmas kods	Programmas nosaukums	Plānotais budžets (Ls)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	4 614 861
12.00.00.	Kara muzejs	727 368
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	94 895 330
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	2 216 340
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	8 862 646
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	6 414 073
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	8 959 112
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	1 014 194
35.00.00.	Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs	3 587 371
36.00.00.	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana	109 370
62.00.00.	Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana	124 421
73.00.00.	Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	8 246 135
99.00.00.	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	98 929
KOPĀ		139 870 150

2.2. Aizsardzības nozares attīstības virzieni

Aizsardzības politika

Reģionālā sadarbība

2012. gadā Baltijas valstu aizsardzības ministru komitejā ir panāktas vairākas būtiskas vienošanās, kas paver plašas iespējas tālākai trīspusējās sadarbības attīstībai. Aizvadītajā gadā izstrādāts un 2013. gada janvārī parakstīts jauns saprašanās memorands, kurš padarīs sadarbības juridisko regulējumu atbilstošu faktiskajai situācijai, kuru raksturo pieaugoša Latvijas, Lietuvas un Igaunijas sadarbības intensitāte un arvien jaunu sadarbības projektu attīstība.

Baltijas valstu bruņoto spēku štābu priekšnieku tikšanās Rīgā, 2012. gada 22.—23. marts

Aizvadītajā gadā ir pieņemti vairāki nozīmīgi lēmumi arī jaunu Baltijas valstu sadarbības iniciatīvu uzsākšanai. Panākta vienošanās par kopīgas, nepastāvīgas bataljona līmeņa vienības izveidi dalībai NATO Ātrās reaģēšanas spēkos, sākot no 2016. gada. Veikti pirmie praktiskie soļi Baltijas valstu kopīgo iepirkumu realizēšanā, piemēram, apzinātas iepirkumu

jomas ar lielāko sadarbības potenciālu (individuālā ekipējuma, transportlīdzekļu rezerves daļu un municijas iepirkumi). Pieņemts arī lēmums izveidot kopīgu komandvadības struktūru — Baltijas valstu Apvienotā štāba elementu Latvijā, kas nākotnē ievērojami uzlabos Baltijas valstu bruņoto spēku savstarpējās sadarbības un koordinācijas iespējas.

2012. gadā Latvija bija vadošā valsts Baltijas aizsardzības koledžā (*BALTDEFCOL*). Šajā laikā koledža ir uzsākusi darbu pie Augstākās vadības kursa attīstīšanas, ar ko koledža plāno piesaistīt vairāk NATO valstu studentu. Iniciēti grozījumi *BALTDEFCOL* saprašanās memorandā, lai tajā paredzētu profesionālo maģistra studiju programmu «Militārā vadība un drošība», kuru sadarbībā ar *BALTDEFCOL* jau šobrīd nodrošina Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija. Uzsākts darbs pie absolventu atbalsta programmas (*Alumni*) izveides, lai saglabātu saikni ar koledžas absolventiem un ar viņu sasniegumiem iepazīstinātu koledžas studentus, kā arī veidotu profesionālu komunikācijas tīklu.

Divpusējā sadarbība

2012. gadā NBS komandieris un Mičiganas Nacionālās gvardes komandieris apstiprināja četru gadu ASV — Latvijas divpusējās sadarbības plānu. Plāns sniedz vadlīnijas un norāda galvenās divpusējās sadarbības jomas, kas ļaus mērķtiecīgāk plānot Mičiganas atbalstu NBS spēku attīstībai, sadarbību Libērijā, kā arī dažādas atbalsta programmas.

Latvijas — Gruzijas divpusējās sadarbības ietvaros 2012. gadā NBS Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas skolā un NBS Mācību vadības pavēlniecības Jūras spēku mācību centra Ūdenslīdzēju skolā tika veikta Gruzijas bruņoto spēku karavīru apmācība, savukārt Gruzijas AM Latvijas karavīriem piedāvāja apmācību Kalnu mācību centrā Gruzijā.

Lai veicinātu Latvijas un Uzbekistānas sadarbību apmācību jomā, kā arī pārrunātu Afganistānas tranzīta jautājumus, 2012. gadā aizsardzības ministrs viesojās Uzbekistānā, kam jūnijā sekoja Uzbekistānas aizsardzības ministra atbildes vizīte Latvijā. Vizītes laikā tika noslēgts divpusējās sadarbības līgums.

Ķīnai ir viena no straujāk augošajām ekonomikām pasaulē, un pieaug arī tās starptautiskā loma drošības jautājumos, tādējādi dialogs ar Ķīnu par starptautiskajām aktualitātēm drošības jomā ir ļoti būtisks. 2012. gadā Latvijā viesojās Ķīnas Tautas Republikas aizsardzības ministrs, kam sekoja Latvijas aizsardzības ministra atbildes vizīte. Vizīšu laikā tika pārrunāta divpusējā sadarbība aizsardzības nozarē, kā arī virkne starptautisku jautājumu, t.sk. par drošības situāciju Afganistānā pēc 2014. gada. Vizītes ietvaros tika noslēgts divpusējās sadarbības līgums.

Latvijas — Norvēģijas divpusējās sadarbības ietvaros aizvadītajā gadā ir noslēgts līgums par Norvēģijas AM ekipējuma —

Nacionālo bruņoto spēku karavīrs kopā ar sabiedroto valstu karavīriem karogu pacelšanas ceremonijā, 2012. gada jūnijs

ķiveru, bruņuvestu un ātrgaitas motorlaivu dāvinājumu Latvijas NBS. Daļa no dāvinātā ekipējuma jau ir piegādāta Latvijai.

2012. gadā noslēgts arī Latvijas AM un Zviedrijas Karalistes AM divpusējās sadarbības līgums, kas paver plašākas iespējas praktiskai sadarbībai, piemēram, dalībai kopīgās militārajās mācībās, kā arī citām aktivitātēm.

Starptautiskās sadarbības vadlīnijas

Konceptcijā 2013. gadā tika izstrādātas un 2013. gada janvārī apstiprinātas aizsardzības nozares Starptautiskās sadarbības vadlīnijas. Vadlīniju mērķis ir noteikt galvenās starptautiskās sadarbības prioritātes 2013. — 2016. gadam, identificēt prioritāros sadarbības partnerus, kā arī sniegt vadlīnijas starptautiskās sadarbības īstenošanai nepieciešamo resursu plānošanai.

Latvijas aizsardzības spēju stiprināšana

2012. gadā apstiprināti divi aizsardzības nozarei būtiski dokumenti — jaunā Valsts aizsardzības koncepcija (VAK) un NBS attīstības plāns 2012.—2024. gadam.

VAK šobrīd veido pamatus valsts aizsardzībai. Valsts aizsardzības koncepcijā ir noteikts valsts aizsardzības stratēģiskais pamatprincips jeb valsts aizsardzības politikas pamatmērķis, t.i., «valsts apdraudējuma iespējamības mazināšana», ko paredzēts sasniegt, pilnveidojot un modernizējot nacionālās aizsardzības spējas,

atbalstot NATO kolektīvās aizsardzības stiprināšanu un sniedzot ieguldījumu starptautiskās drošības nodrošināšanā.

Koncepcija iezīmē skaidras vadlīnijas aizsardzības nozares un NBS pēctecīgai un plānveidīgai attīstībai. Tā izvirza izmērāmus sasniedzamos rezultātus, piemēram, nosakot, ka bruņoto spēku administratīvais aparāts nedrīkst būt lielāks par 10% no kopējā personālsastāva, ka ne mazāk kā 20% no finansējuma jānovirza attīstības projektiem un ne mazāk kā 50% no NBS kopējā profesionālā dienesta karavīriem jābūt sagatavotiem dalībai starptautiskajās operācijās. VAK paredz pakāpenisku ikgadēju valsts aizsardzības budžeta pieaugumu līdz 2% no IKP 2020. gadā, tā īstenošana ir paredzēta saskaņā ar valsts budžetu kārtējam gadam. Budžeta pieaugums ļaus sasniegt NBS galvenās prioritātes, proti, sauszemes spēki kā NBS kodols, integrācija starp Baltijas valstīm un ciešāka Zemessardzes iesaiste NBS uzdevumu izpildē.

NBS attīstības plāns 2012.—2024. gadam nosaka attīstības prioritātes turpmākajiem 12 gadiem un to vēlamā ieviešanas termiņu, balstoties uz valsts aizsardzībai

minimāli nepieciešamajām aizsardzības spējām un VAK noteiktajām aizsardzības nozares prioritātēm. Kā prioritāte noteikta sauszemes komponenta kaujas spēju attīstība atbilstoši pieejamajam budžetam, tuvākajā laikā nodrošinot Speciālo uzdevumu vienības attīstību, militāro inženieru spēju attīstību un sauszemes mobilitātes platformu modernizāciju. Nosakot prioritātes, augstāka prioritāte piešķirta spējām, kas nozīmīgas starptautiskajās operācijās.

Apzinoties Latvijas iedzīvotāju vēlmi iesaistīties Latvijas aizsardzības spēju nodrošināšanā, 2012. gadā tika stiprināta Zemessardzes (ZS) loma un rasti veidi, kā aizvien aktīvāk iesaistīt zemessargus noteiktu NBS uzdevumu izpildē. Jūras spēku flotile (JSF) 2012. gadā saņēma divus «Skrundas» klases kuģus, kas ir daļa no 2007. gadā apstiprinātā piecu krasta apsardzes patrulkuģu būves projekta. Šobrīd JSF rīcībā ir trīs no pieciem «Skrundas» klases patrulkuģiem.

NATO kolektīvās aizsardzības principu stiprināšana

NATO samits Čikāgā

Pēc NATO Stratēģiskās koncepcijas apstiprināšanas Lisabonas samitā 2010. gadā Čikāgas samitā 2012. gadā tika iezīmēta «ceļa karte» koncepcijas uzdevumu saņemšanai, veicinot daudznacionālo sadarbību militāro spēju attīstības jautājumos, definējot NATO lomu Afganistānā līdz 2014. gadam un pēc tā, kā arī modernizējot alianses pretraķešu aizsardzības spējas un koldspējas.

Aktīvi iesaistoties samita lēmumu sagatavošanā, AM ir veiksmīgi aizstāvējusi Latvijas intereses:

- stiprināt sabiedroto solidaritāti un spēju ātri reaģēt un efektīvi rīkoties jebkura apdraudējuma situācijā;
- nodrošināt NATO klātbūtni Baltijas reģionā, t.sk. Baltijas gaisa telpas patrulēšanas misijas ilgtermiņa risinājuma apstiprināšanu;
- nodrošināt ASV militāro klātbūtni Eiropā, neraugoties uz ASV fokusa maiņu Āzijas virzienā;
- veicināt koordinētu atbildības nodošanu vietējai varai Afganistānā, kas piesaistīta drošības situācijai;
- palielināt tranzīta kravu plūsmu caur Latviju, tādējādi nodrošinot lielāku finansiālu pienesumu Latvijas ekonomikā.

Šie virzieni arī turpmāk noteiks AM darbības prioritātes NATO jautājumos.

Līdzpriekšsēdētāja pienākumi NATO Masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas komitejā

No 2011. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 1. jūlijam Latvija turpināja pildīt līdzpriekšsēdētāja pienākumus NATO Masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas komitejā, nodrošinot Eiropas valstu pārstāvniecību komitejas vadībā. Vadot šo komiteju, Latvija pievērsās Baltijas jūrā nogremdēto ķīmisko ieroču munīcijas problēmai, kā arī kuģošanas drošības uzlabošanai. Latvija aktualizēja arī jauno drošības draudu nozīmi, par savu prioritāti izvirzot masu iznīcināšanas ieroču drošību kibervidē.

ASV vēstnieces Latvijā Džūditas Gārberes atvadu vizīte Aizsardzības ministrijā, 2012. gada 16. jūnijs

No 2012. gada 20. līdz 22. martam Rīgā tika rīkots komitejas starptautiskais partneru pasākums, kas norisinājās ražošanas izstādes formātā, un NATO programmas «Zinātne mieram un drošībai» seminārs, kura rīkošanai Latvija ieguva NATO līdzfinansējumu. Ražošanas izstādē piedalījās arī pārstāvji no Latvijas uzņēmumiem un vietējiem uzņēmējiem bija iespēja dibināt kontaktus ar NATO un tās partnervalstu aizsardzības nozares pārstāvjiem, kā arī citiem šīs jomas uzņēmējiem. Kopīgi pildot līdzpriekšsēdētāja pienākumus, Latvija cieši sadarbojās ar ASV, savukārt semināru Rīgā Latvija rīkoja kopīgi ar Zviedriju, tādējādi stiprinot abu valstu ciešo sadarbību. Komitejas līdzpriekšsēdētāja pienākumi veicināja Latvijas dalību NATO lēmumu pieņemšanas un konsultāciju procesos, kā arī Latvijas atpazīstamību NATO struktūrās.

Pērn Latvija organizēja un piedalījās arī vairākās starptautiskās militārajās mācībās, piemēram, «Saber Strike», BALTOPS, «Baltic Host», «Baltic Regional Training Event». Latvijā notika arī augstākā līmeņa NATO

vingrinājumi «Steadfast Pinnacle 2012» un «Steadfast Pyramid 2012». Šāda veida starptautiskās mācības veicina savietojamību starp bruņotajiem spēkiem, paaugstina militārās spējas un nodrošina sabiedroto savstarpēju uzticēšanos.

leguldījums starptautiskajā drošībā

Gatavošanās Eiropas Savienības prezidentūrai

Gatavojoties 2015. gada pirmajā pusē gaidāmajai Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienībā, AM sadarbībā ar Latvijas prezidentūras ES sagatavošanas sekretariātu, Ārlietu ministriju un Latvijas politologu biedrības (LPB) pārstāvjiem 2012. gadā piedalījās diskusiju ciklā par Latvijas prioritātēm prezidentūras laikā.

Neraugoties uz to, ka prezidentūrai Kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) jomā daudz laika aizņem ikdienas jeb t.s. pārmantoto jautājumu risināšana, kuri ES dienas kārtībā jau ir ilgus gadus (piemēram, ES militārās operācijas), diskusiju gaitā izdevās iezīmēt tos jautājumus, kuri būtu aktuāli gan ES, gan Latvijai:

- vitāla nepieciešamība attīstīt Eiropas militārās spējas;
- Eiropas kaimiņu reģionu (piemēram, Vidusāzijas) augošā nozīme;
- t.s. jaunie draudi — enerģētika un kiberdrošība;
- ES — NATO attiecības.

EDSO Drošības un sadarbības forums

No 2012. gada aprīļa līdz septembrim Latvija pildīja Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Drošības un sadarbības foruma prezidējošās valsts pienākumus. Latvijas prezidentūra starptautiski tika augsti novērtēta, atzīstot Latvijas ieguldījumu EDSO politiski militāro un bruņojuma kontroles jautājumu risināšanā. Latvijas būtiskākie sasniegumi prezidentūras laikā bija:

- EDSO lomas izvērtēšana sadarbības stiprināšanai ar Afganistānu;
- ieilgušā konflikta Kalnu Karabahā un Gruzijas jautājumu risināšana;
- Vīnes dokumenta modernizēšana un jaunu savstarpējās drošības un uzticības veicinošu pasākumu izstrāde;
- uzlabots koordinēšanas process valstu nacionālajās masu iznīcināšanas ieroču un materiālu neizplatīšanas aktivitātēs.

Latvijas prezidentūras laikā pārskatīts EDSO Politiski militāro drošības aspektu

regulējuma dokuments, kura virzībā būtiska nozīme bija Rīgā organizētajam reģionālajam semināram.

Dalība starptautiskajās operācijās

2012. gadā Latvija ar savu militāro kontingentu turpināja piedalīties NATO vadītajā starptautiskajā operācijā Afganistānā (ISAF). Ieguldījums šajā starptautiskajā operācijā tika saglabāts iepriekšējā gada līmeni, un vienā rotācijā piedalījās aptuveni 180 karavīri. Kopumā aizvadītajā gadā Latvija starptautiskajā operācijā Afganistānā piedalījās ar 364 karavīriem.

Skaitliski lielākais Latvijas karavīru daudzums 2012. gadā atradās Afganistānas ziemeļos — Meimenā, Fārjābas provincē, kur kopā ar Norvēģijas karavīriem no 2006. gada savus uzdevumus pildīja pamata kontingenta daļa. Šajā izvietojumā Latvija piedalījās ar Manevru vienību, kuras uzdevums ir nodrošināt padomdevēju un sadarbības funkcijas, lai veiktu kopīgu dalību

NBS karavīri iziet apmācību pirms starptautiskās operācijas Afganistānā, 2012. gads

Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģlt. Raimonds Graube kopā ar sabiedroto valstu pārstāvjiem Afganistānā, 2012. gada septembris

operācijās ar atbildības rajonā dislocētajām Afganistānas armijas vienībām.

2012. gada oktobrī atbildība par drošības nodrošināšanu provincē tika pilnībā nodota Afganistānas pārvaldes struktūrām. Līdz ar to Latvija, tāpat kā partnervalsts Norvēģija, pārvietoja savus spēkus no provincē izvietotās bāzes Meimenā uz izvietojumu ziemeļu reģiona galvaspilsētā Mazāri Šarīfā, lai turpinātu sniegt atbalstu un apmācību afgāņu spēku vienībām ziemeļu reģionā līdz pilnīgai atbildības nodošanai vietējai varai. Pēc pārvietošanas Latvija turpina kopīgu iesaisti operācijā Ziemeļvalstu formātā, kurā iesaistīta Zviedrija kā vadošā valsts, Norvēģija, Somija un Latvija, veidojot kopīgu Pārejas atbalsta vienību darbībai Afganistānas ziemeļos.

2012. gadā Latvija sadarbībā ar Lietuvu turpināja dalību operācijā ar NBS Speciālo uzdevumu vienību, kas pilda apmācību un

sadarbības uzdevumus ar afgāņu drošības spēkiem Afganistānas dienvidu reģionā. Atsevišķi Latvijas karavīri turpināja dienestu Kandahāras lidostas bāzē, lai piedalītos NATO apmācības misijās Afganistānā (NTM-A) programmā Lietuvas vadītās Aviācijas speciālistu apmācības grupas sastāvā, kur apmāca Afganistānas armijas Mi-17 helikopteru apkalpju speciālistus. Sadarbība ar Lietuvu ir daudz nacionālās sadarbības piemērs, kas paver iespējas apvienot ierobežotos resursus, lai nodrošinātu specifisku un Afganistānas drošības spēku attīstībai nozīmīgu spēju veicināšanu, tāpēc to atzinīgi novērtē arī NATO vadība un dalībvalstis.

Latvija turpina karavīru iesaisti arī dažāda līmeņa /ISAF štābos — Vācijas vadītajā Reģionālās pavēlniecības «Ziemeļi» (RC-N) štābā Mazāri Šarīfā, /ISAF Apvienotajā pavēlniecībā Kabulā, atsevišķi karavīri pilda uzdevumus Nacionālā kontingenta atbalsta

grupas ietvaros sadarbībā ar Norvēģijas partneriem ar izvietojumu Kabulas lidostā.

2012. gadā Kabulā dienestu turpināja Latvijas muitas virsnieks, kurš kārtoja muitas formalitātes Ziemeļu koridora pārvadājumos iesaistītājām dalībvalstīm, kas ir nozīmīgs aspekts ISAF spēku izvešanas procesa realizēšanā.

2012. gadā Latvija turpināja piedalīties ES operācijā *ATALANTA* ar diviem karavīriem. Operacionālajā štābā Nortvudā, Lielbritānijā viens virsnieks pildīja operācijas komandpunkta dežurējošā virsnieka pienākumus, bet viens virsnieks dienēja uz operācijas štāba kuģa operācijas rajonā pie Somālijas krastiem.

Turpinot sniegt ieguldījumu NATO Reaģēšanas spēku (*NRF*) sastāvā, aizvadītajā gadā Latvija nodrošināja iesaisti *NRF* Augstās gatavības spēkos ar Militārās policijas vienību 37 karavīru sastāvā, kas visa gada garumā atradās dežūras režīmā. *NRF* Augstās gatavības spēku mērķis ir nodrošināt NATO gatavību nekavējoties iesaistīties pilna spektra operācijās.

Lai nodrošinātu regulāru iesaisti ES ātrās reaģēšanas formējumos, 2012. gadā Latvija uzsāka plānošanu un gatavošanos dalībai Lielbritānijas vadītajā ES Kaujas grupā (ES KG), kura būs dežūrrežīmā 2013. gada otrajā pusgadā. Latvija ES KG, kuru kopumā veidos piecas dalībvalstis — vadošā valsts Lielbritānija, Latvija, Lietuva, Nīderlande un Zviedrija —, plāno piedalīties ar

kājnieku rotu un dažāda līmeņa štāba virsniekiem 102 karavīru un zemessargu sastāvā.

Militārās mācības

AM vadlīnijas par militāro mācību plānošanu

2012. gadā tika apstiprinātas AM vadlīnijas militāro mācību plānošanai valsts apdraudējuma pārvarēšanai. Vadlīnijās noteikti militāro mācību plānošanas pamatvirzieni, kā arī prioritārās jomas militāro mācību attīstībai, izpildei un atbalstam, izveidojot pakāpenisku, koordinētu un sinhronizētu NBS kolektīvās apmācības četru gadu ciklu, kas noslēdzās ar apvienotām NBS mācībām.

«Baltic Host 2012»

No 2012. gada 26. jūnija līdz 2. jūlijam Latvijā, Lietuvā un Igaunijā vienlaicīgi notika Baltijas valstu militārās mācības «*Baltic Host 2012*».

«*Baltic Host 2012*» ir štāba mācības, kuru mērķis ir pilnveidot Baltijas valstu aizsardzības nozares un civilo institūciju sadarbību uzņemšanās valsts atbalstu (UVA) operāciju

Latvijas sabiedroto valstu karavīri mācībās «*Saber Strike*» Ādažu poligonā, 2012. gada jūnijs

laikā, proti, uzņemot sabiedrotos spēkus valstīs. Šis bija jau ceturtnā «*Baltic Host*» mācības, un to laikā lielāka uzmanība tika pievērsta Baltijas valstu koordinētai rīcībai un civilo institūciju iesaistei, nodrošinot uzņemošās valsts atbalstu.

«*Baltic Host 2012*» piedalījās Latvija, Lietuva, Igaunija, Polija, ASV spēku pavēlniecība Eiropā (EUCOM) un NATO Augstās gatavības Jūras spēki. Pirmo reizi mācībās piedalījās arī Vācijas — Nīderlandes korpuss, tādējādi stiprinot uzņemošās valsts atbalsta spējas un sadarbību Baltijas jūras reģionā. Latviju mācībās pārstāvēja 130 dalībnieki no AM un NBS, kā arī uzņēmējvalsts atbalsta nodrošināšanā iesaistīto citu valsts iestāžu un institūciju pārstāvi.

«Saber Strike 2012»

No 2012. gada 11. jūnija līdz 22. jūnijam Igaunijā un Latvijā norisinājās militārās mācības «*Saber Strike 2012*». Lai gan 2012. gadā šo militāro mācību vadošā valsts bija Igaunija, Latvijā tika īstenota mācību praktiskā daļa.

Militārās mācības «*Saber Strike*» ir apvienotās sauszemes un gaisa spēku mācības, kurās piedalās bruņoto spēku vienības no Baltijas valstīm, ASV, Kanādas un citām NATO dalībvalstīm. Mācības ir nepieciešamas, lai pilnveidotu NATO valstu savstarpējo sadarbību, kā arī lai Baltijas valstis sadarbībā ar ASV un citām alianses dalībvalstīm sagatavotu un pilnveidotu bruņoto spēku vienību gatavību dalībai

Latvijas karavīrs ar ASV karavīriem mācību laikā Ādažu militārajā poligonā, 2012. gada jūnijs

starptautiskajā operācijā Afganistānā. Mācības ļauj pilnveidot arī aizsardzības nozares, civilo valsts un pašvaldību institūciju sadarbību uzņemošās valsts atbalsta operāciju laikā, realizējot atbilstošu sabiedroto militāro un atbalsta vienību uzņemšanu un izvietošanu valsts teritorijā.

Rezerves karavīru apziņošanas mācības

Lai pilnveidotu NBS rezerves uzskaitē esošo rezerves karavīru apziņošanu, 2012. gada maijā tika organizētas rezerves karavīru apziņošanas sakaru mācības. Mācību laikā tika izvēlēti 500 rezerves karavīri, kuriem nosūtīja apziņošanas vēstuli ar lūgumu atsaukties pēc vēstules saņemšanas trīs darba dienu laikā. Rezerves karavīru atlase notika atbilstoši mācību vajadzībām izstrādātajiem kritērijiem. Atlases ietvaros normatīvajos aktos noteiktā kārtībā tika veiktas rezerves karavīru pārbaudes, izmantojot ledzīvotāju reģistra, Sodū reģistra, Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisijas datus. Mācību rezultātā tika sagatavoti priekšlikumi turpmākā darba uzlabošanai ar rezerves karavīriem.

Nemilitāro kravu tranzīts uz un no Afganistānas

Turpinot nemilitāro kravu tranzīta pārvadājumus *NATO* vadīto Starptautisko drošības atbalsta spēku valstu vajadzībām, 2012. gada laikā uz Afganistānu caur Latviju nosūtīti vairāk nekā 800 konteineri (divdesmit pēdu konteineru ekvivalents vienības — *TEU*). Šī projekta ietvaros ne mazāk kā 90% kravu ir nosūtījusi Lielbritānija, bet transportēti arī Zviedrijas, Norvēģijas, Somijas, Igaunijas, Francijas, Nīderlandes, Čehijas, Beļģijas, Spānijas un *NATO* štāba (Brunsuma) sūtījumi.

Kopš Latvija 2010. gada pavasarī uzņēmās vadošās valsts lomu partnervalstu nemilitāro kravu nogādāšanā uz Afganistānu, ir pārvadāti vairāk nekā 1680 dažu Eiropas valstu konteineri.

Gatavojoties sabiedroto spēku izvešanai no Afganistānas, 2012. gadā AM sadarbībā ar Pārvietošanas koordinācijas centru Eiropā, Apvienoto spēku pārvietošanas koordinācijas centru un *NATO* uzsāka efektīva atpakaļceļa pārvadājumu risinājumu izstrādi un attīstību. Kā pirmā alternatīva dzelzceļa pārvadājumiem tika izmēģināts multimodāls risinājums kravu transportēšanai pa gaisu caur Uljanovskas lidostu Krievijā. 2012. gada martā AM sadarbībā ar *NATO* organizēja *NATO* Pārvietošanas koordinācijas centra Eiropā, Apvienoto spēku pārvietošanas koordinācijas centra, Lielbritānijas un Krievijas sa-runas minētā koncepta attīstībai, kam

sekoja virtuālas mācības, un 2012. gada nogalē sekmīgi tika veikts pirmais izmēģinājuma brauciens caur Uljanovsku (abos virzienos). 2013. gada sākumā ir plānots pabeigt atpakaļceļa izmēģinājuma pārvadājumu pa dzelzceļu cauri Uzbekistānai.

Līdztekus «vadošās valsts» koncepta realizācijai savu kravu pārvadāšanu uz Afganistānu kopš 2009. gada nogales veic ASV, kopumā transportējot vairāk nekā 60 000 konteineru. Savukārt 2012. gada aprīlī ar AM, Ārlietu ministrijas un Satiksmes ministrijas atbalstu ASV uzsāka gaisa pārvadājumus no Rīgas lidostas uz Afganistānu.

Kravu tranzīta nodrošināšana ir ievērojams atbalsts *ISAF* misijai Afganistānā, kas pozitīvi ietekmē Latvijas ekonomiku. No viena konteineru pārvadāšanas, dažu izmaksu, t.sk. servisa pakalpojumu, darba atalgojuma un nodevu veidā Latvija iegūst vidēji 400 eiro, bet par vienas degvielas cisternas pārvadāšanu — vidēji 250 eiro. Kopsummā finansiālais ieguvums Latvijai, nodrošinot Ziemeļu koridora darbību kopš 2009. gada beigām līdz 2013. gada sākumam, ir vairāk nekā 24 miljoni eiro.

2.3. Ģeotelpiskās informācijas politikas plānošana

AM organizē un koordinē valsts politikas īstenošanu ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā (militārām un civilām vajadzībām). Lai izpildītu minētos

uzdevumus, ministrija sadarbojas ar tās padotībā esošo valsts aģentūru «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra» (LĢIA) ģeotelpiskās informācijas produktu sagatavošanā un NBS Apvienotā štāba Ģeometeoinformācijas daļu — militārās ģeotelpiskās informācijas nodrošināšanā NBS vienībām.

Militārās ģeotelpiskās politikas plānošana

Militārās ģeotelpiskās informācijas jomā tiek apzinātas NBS vajadzības pēc šādas informācijas un sagatavots AM pieprasījums LĢIA standarta produktu ražošanai. Dažādiem mērķiem tiek veidoti arī speciālie ģeotelpiskās informācijas produkti.

Nacionālo bruņoto spēku karavīrs pilda dienesta pienākumus, izmantojot kartogrāfisko materiālu, 2012. gads

Militārās meteoroloģijas jomā būtisku informācijas apjomu nodrošina valsts kapitālsabiedrība «Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs», kas veido pamatu NBS nepieciešamajai meteoroloģiskajai informācijai.

2012. gadā militārās ģeotelpiskās informācijas eksperti turpināja sadarbību ar nozares

ekspertiem NATO un ES dalībvalstīs. AM un NBS ģeotelpiskās un meteoroloģiskās informācijas speciālisti aktīvi sadarbojās ar Baltijas valstu kolēģiem, turpinot kopīgi iesāktos projektus, piemēram, topogrāfisko karšu sagatavošanu un atjaunošanu valstu robežu teritorijām, Zemo lidojumu kartes atjaunošanu. 2012. gada decembrī Lietuvas Militārās kartogrāfijas centrs rīkoja 17. ikgadējo Baltijas valstu Militārās ģeotelpiskās informācijas konferenci, kuras galvenais mērķis bija iepazīstināt citu valstu kolēģus ar gada laikā paveikto, apspriest būtiskākos sadarbības jautājumus, kā arī apmainīties ar informāciju.

Aizvadītajā gadā veiksmīgi tika turpināta sadarbība ar Lielbritānijas Aizsardzības ģeogrāfijas centru un ASV Nacionālo ģeotelpiskās izlūkošanas aģentūru. Abas iestādes ir nozīmīgi Latvijas partneri militārās ģeotelpiskās informācijas jomā un sniedz ģeotelpiskās informācijas atbalstu arī starptautisko operāciju vajadzībām.

Aizvadītajā gadā AM turpināja pārstāvēt Latviju Eiropas Savienības Satelītu centra valdē, un NATO Ģeotelpiskās informācijas konferencē un Starpnozaru standartizācijas darba grupā (*IGEO, Interservice Geospatial Working Group*).

Civilās ģeotelpiskās politikas plānošana

Civilās ģeotelpiskās informācijas jomā AM turpināja darbu pie Ministru kabineta noteikumu projekta, kura deleģējumi paredzēti Ģeotelpiskās informācijas likumā.

2012. gadā tika sagatavoti un stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr. 497 «Vietējā ģeodēziskā tīkla noteikumi», kas nosaka vietējā ģeodēziskā tīkla punktu ierīkošanas, uzturēšanas, kā arī informācijas sniegšanas kārtību.

Ar Ģeotelpiskās informācijas likumu Latvijas Republika pārņēma Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2007/2/EK, ar ko izveido telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*). Tādēļ aizvadītajā gadā AM sadarbībā ar visu iesaistīto institūciju kontaktpersonām turpināja koordinēt pasākumus, kas saistīti ar šīs direktīvas pārņemšanu un praktisko ieviešanu.

AM aktīvi sadarbojas ar visām ministrijām un to padotības iestādēm, kuras izmanto, iegūst, apstrādā un uztur ģeotelpiskos pamatdatus. AM starpresoru vienošanās ietvaros sniedz atbalstu arī lekslietu ministrijai, nodrošinot ar topogrāfiskajām kartēm un ģeotelpiskajiem datiem statistiskās, operatīvās informācijas vizualizācijai un analīzei, krīzes situāciju novēršanai un citu uzdevumu veikšanai.

Koordinējot darbības ģeotelpiskās informācijas jomā, AM sadarbojas arī ar akadēmisko sektoru (RTU, LLU) un profesionālajām nevalstiskajām organizācijām — Latvijas Mērnieku biedrību un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociāciju.

Eiropas Zemes novērošanas programmas (*GMES, Global Monitoring for Environment Safety*) ietvaros AM sadarbojas ar Izglītības

un zinātnes ministriju, atbalstot Latvijas pārstāvi *GMES* komitejā un pārstāvēt Latviju *GMES* Drošības padomē.

2.4. Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības nozarē

2012. gadā pieņemti pieci likumi:

1. 2012. gada 15. novembra likums «Grozījums Latvijas Republikas Zemessardzes likumā» (saskaņo karavīriem un zemessargiem noteikto atvaļinājuma pabalsta apmēru un nosaka atvaļinājuma pabalsta izmaksu zemessargiem līdz 50 procentiem no mēneša algas). Likums stājies spēkā 2013. gada 1. janvārī.
2. 2012. gada 13. decembra likums «Grozījums Militārā dienesta likumā» (nodrošina radniekiem vienlīdzīgas tiesības un iespējas saņemt Militārā dienesta likuma pārejas noteikumu 15. punktā paredzēto pabalstu sakarā ar karavīra nāvi ne tikai testamentārās mantošanas gadījumā, bet arī gadījumos, kad pastāv likumiskā vai līgumiskā mantošana, vai arī vispār nav ierosināta mantojuma lieta). Likums stājies spēkā 2013. gada 11. janvārī.
3. 2012. gada 13. decembra likums «Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā» (nodrošina radniekiem vienlīdzīgas tiesības un iespējas saņemt Latvijas Republikas Zemessardzes likuma 34. panta sestajā daļā un

36. panta piektajā daļā paredzēto pabalstu sakarā ar zemessarga nāvi ne tikai testamentārās mantošanas gadījumā, bet arī gadījumos, kad pastāv likumiskā vai līgumiskā mantošana vai arī vispār nav ierosināta mantojuma lieta). Likums stājies spēkā 2013. gada 11. janvārī.

4. 2012. gada 15. novembra likums «Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā» (pēc AM virzītā priekšlikuma Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 25. pants tika izteikts jaunā redakcijā, tādējādi tika novērstas nepilnības karavīram izmaksājamā izdienas pabalsta piešķiršanas kārtībā). Likums stājies spēkā 2013. gada 1. janvārī.
5. 2012. gada 13. decembra likums «Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā» (pēc AM virzītā priekšlikuma Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 41. panta septītā daļa tika precizēta, izslēdzot ierobežojumu karavīriem dalīt ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu ne vairāk kā trijās daļās).

2012. gadā ir pieņemti 17 Ministru kabineta (MK) noteikumi, būtiskākie no tiem:

1. MK 2012. gada 27. martā noteikumi Nr. 213 «Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 12. oktobra noteikumos

Nr. 954 «Kārtība, kādā profesionālā dienesta karavīram kompensē mācību izdevumus, un šo izdevumu atmaksāšanas kārtība» (novērsta tiesību normu konkurence starp MK 2010. gada 12. oktobra noteikumu Nr. 954 «Kārtība, kādā profesionālā dienesta karavīram kompensē mācību izdevumus, un šo izdevumu atmaksāšanas kārtība» 7. un 14.3. punktā ietvertajām tiesību normām un noteikts, ka karavīram mācību izdevumu 30% apmērā kompensēšanas gadījumā veidojas pienākums NBS nodienēt ne mazāk par trim gadiem no izglītības iestādes pabeigšanas brīža, kad viņš ir ieguvis atbilstošu kvalifikāciju).

2. MK 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 301 «Grozījums Ministru kabineta 2005. gada 20. septembra noteikumos Nr. 714 «Noteikumi par mobilizācijas plāniem»» (veikta tiesību normu precizēšana, novērsta Dzīvesvietas deklarēšanas likumam neatbilstošas terminoloģijas lietošana).
3. MK 2012. gada 8. maija noteikumi Nr. 329 «Grozījums Ministru kabineta 2007. gada 20. novembra noteikumos Nr. 779 «Kārtība, kādā rezerves karavīrus un rezervistus registrē un uzskaita, rezerves karavīrus iesauc aktīvajā dienestā, kā arī pieprasa un izsniedz informāciju par rezerves karavīriem un rezervistiem»» (veikta tiesību normu precizēšana, novērsta Dzīvesvietas deklarēšanas likumam neatbilstošas terminoloģijas lietošana).
4. MK 2012. gada 8. maija noteikumi Nr. 330 «Grozījumi Ministru kabineta

2005. gada 8. novembra noteikumos Nr. 837 «Noteikumi par mobilizācijas gatavības pārbaudēm un mobilizācijas plāniem»» (veikta tiesību normu precizēšana, novērsta Dzīvesvietas deklarēšanas likumam neatbilstošas terminoloģijas lietošana).
5. MK 2012. gada 15. maija noteikumi Nr. 335 «Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 29. jūnija noteikumos Nr. 605 «Kārtība, kādā izmeklē un uzskaita nelaimes gadījumus, kuros cietuši karavīri dienesta laikā un zemessargi, pildot dienestu Zemessardzē»» (veikta tiesību normu precizēšana, novērsta Dzīvesvietas deklarēšanas likumam neatbilstošas terminoloģijas lietošana).
  6. MK 2012. gada 19. jūnija noteikumi Nr. 433 «Grozījumi Ministru kabineta 2006. gada 27. jūnija noteikumos Nr. 508 «Noteikumi par aizsargjoslām ap valsts aizsardzības objektiem un šo aizsargjoslu platumu»» (noteikta jauna aizsargjosla ap Valsts prezidenta pagaidu rezidenci Rātslaukumā 5, Rātslaukumā 6, Rātslaukumā 7, Rīgā, lai nodrošinātu pilnvērtīgu drošības pasākumu kompleksa realizēšanu).
  7. MK 2012. gada 26. jūnija noteikumi Nr. 449 «Grozījums Ministru kabineta 2012. gada 29. jūnija noteikumos Nr. 606 «Noteikumi par karavīra un zemessarga uzturdevas kompensācijas apmēru un izmaksāšanas kārtību» (ar 2013. gadu palielināta 2010. gadā samazināto dienas uzturdevas kompensāciju karavīriem un zemessargiem no 4 latiem līdz 5 latiem).
  8. MK 2012. gada 2. oktobra noteikumi Nr. 679 «Grozījumi Ministru kabineta 2006. gada 27. jūnija noteikumos Nr. 508 «Noteikumi par aizsargjoslām ap valsts aizsardzības objektiem un šo aizsargjoslu platumu»» (noteikta precīza aizsargjoslas shēma un koordinātas ap Valsts prezidenta pagaidu rezidenci Rātslaukumā 5, Rātslaukumā 6, Rātslaukumā 7, Rīgā, lai nodrošinātu pilnvērtīgu drošības pasākumu kompleksa realizēšanu).
  9. MK 2012. gada 9. oktobra noteikumi Nr. 693 «Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 15. marta noteikumos Nr. 190 «Noteikumi par karavīra mēnešalgas un speciālo piemaksu noteikšanas kārtību»» (noteiktas jaunas piemaksas karavīriem, kuri piedalās starptautiskajā operācijā, precizēti mēneša piemaksas par dalību ātrās reaģēšanas spēkos ārpus Latvijas Republikas teritorijas piešķiršanas nosacījumi, kā arī ieviestās piemaksas par piedalīšanos starptautiskajā operācijā piešķiršanas nosacījumi un precizēti speciālās piemaksas par dienesta pienākumu pildīšanu uz militārā kuģa jūrā specifiskos (apgrūtinātos) apstākļos piešķiršanas nosacījumi).
  10. MK 2012. gada 13. novembra noteikumi Nr. 768 «Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 17. jūnija noteikumos Nr. 311 «Kārtība, kādā no obligātā aktīvā militārā dienesta veselības stāvokļa dēļ atvaļinātajiem karavīriem sedz dienesta laikā gūto veselības traucējumu ārstēšanas un rehabilitācijas izmaksas»»

(veikta tiesību normu precizēšana, novērsta Dzīvesvietas deklarēšanas likumam neatbilstošas terminoloģijas lietošana, kā arī veikti citi tehniska rakstura grozījumi).

2012. gadā pieņemts arī viens **Saeimas paziņojums** — 11. oktobrī «Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalībai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas vadītajā operācijā Afganistānā» (pagarināts termiņš Latvijas NBS karavīru dalībai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas vadītajā operācijā Afganistānā Starptautisko drošības atbalsta spēku sastāvā līdz 2013. gada 13. oktobrim).

2.5. Nodrošinājuma politika

Bruņoto spēku apgāde

Bruņoto spēku apgādē tiek turpināts darbs pie degvielas apgādes un autotransporta kustības kontroles sistēmas uzlabošanas

aizsardzības nozarē. 2012. gadā ir ieviesta vienota degvielas uzpildes kārtība NBS, kā arī identificēta atbilstošākā maršruta un degvielas kontroles sistēma, lai nodrošinātu finanšu līdzekļu ekonomiju autotransporta izmantošanas jomā.

Lai efektīvi izmantotu civilos resursus un nodrošinātu militārās medicīnas attīstību, 2012. gadā tika apstiprināta NBS medicīniskā nodrošinājuma koncepcija, kas paredz attīstīt NBS medicīniskā nodrošinājuma sistēmu vienību medicīniskajam atbalstam militāro uzdevumu izpildē, nodalot aizsardzības nozares miera laika veselības aprūpes funkcijas no NBS medicīniskā atbalsta funkcijām, nosakot struktūrām atbildības līmeņus un uzdevumus attiecīgajās jomās. Saskaņā ar koncepciju medicīniskā atbalsta funkcija tiek organizēta atbilstoši NATO dalībvalstu bruņoto spēku medicīniskā nodrošinājuma organizācijas principiem, kas noteikti NATO normatīvajos dokumentos, savukārt veselības aprūpes funkcija tiek organizēta atbilstoši Latvijas Republikas

veselības aprūpi reglamentējošo normatīvo dokumentu prasībām.

Regulāri tiek organizētas tikšanās ar Latvijas un ārzemju komersantiem gan pēc uzņēmēju, gan NBS pārstāvju iniciatīvas. Tas ļauj tirgus izpētes ietvaros iepazīties ar jaunākajām tendencēm un produkciju militārajā rūpniecībā.

2012. gadā tika turpināta no 1996. gada uzsāktā sadarbība ar ASV militārā finansējuma programmu (*FMF*) līdzekļu ietvaros (ASV Senātā apstiprināmo bezatlīdzības naudas līdzekļu piešķiršana citai valstij materiāltehnisko līdzekļu iegādei saskaņā ar ASV likumdošanu un iepirkuma procedūram). Kopsummā ASV no 1995. gada līdz 2012. gadam Latvijai ir piešķirušas 89 miljonus ASV dolāru. 2010. — 2012. gadā ASV ir ieviesušas papildu finansējuma programmu, kuras līdzekļi tiek piešķirti materiāltehnisko līdzekļu iegādei misiju rajonā — Afganistānā. 2012. gadā *FMF* programmas ietvaros tika turpināta iepriekš noslēgto līgumu izpilde.

2012. gadā Latvija pievienojās Gaisa transporta, uzpildīšanās gaisā un citu pakalpojumu apmaiņas (*ATARES*) programmai, tādējādi kļūstot par tās 19. dalībvalsti. Programmas darbību koordinē Pārvietošanās koordinācijas centrs Eiropā, kurā Latvija piedalās kopš tā dibināšanas 2007. gadā. *ATARES* sniedz iespēju nogādāt citas *ATARES* programmā esošas valsts bruņoto spēku personālu vai kravu noteiktā galamērķī, izmantojot bruņoto spēku rīcībā

esošo aviotransportu. Transportēšanas pakalpojumus kompensē ar līdzvērtīgu transportēšanas pakalpojumu sniegšanu saprātīgā laika periodā nākotnē. Pakalpojumu vērtība tiek aprēķināta ekvivalentās lidojumu stundās.

NBS vajadzībām līdz 2014. gadam ir spēkā vispārējās vienošanās par gaisa pārvadājumiem ar diviem loģistikas uzņēmumiem, tādējādi Latvija citām *ATARES* valstīm var piedāvāt rīcībā esošo gaisa transporta kapacitāti, kas savukārt nepieciešamības gadījumā ļauj bez maksas izmantot citas valsts militāro aviotransportu, piemēram, lielgabārīta kravu pārvadājumiem.

Turpinās NBS turpmāko funkciju veikšanai vairs nevajadzīgo materiāltehnisko līdzekļu atsavināšanas process. Satiksmes ministrijai ir nodotas Lielvārdes lidlauka rekonstrukcijas rezultātā radušās nevajadzīgās 500 dzelzsbetona plātnes. AM valsts iestādēm un pašvaldībām ir nodevusi 60 brīdinājuma zīmes un 13 informatīvos standus par to teritorijās esošiem sprādzienbīstamiem priekšmetiem, savukārt sabiedriskā labuma organizācijām ir nodoti 76 transportlīdzekļi un divi augstspiediena baloni. Transportlīdzekļus, kurus nav izdevies atsavināt, plānots mainīt pret NBS nepieciešamiem jūras konteineriem materiāli tehnisko līdzekļu uzglabāšanai.

Zviedrijas bruņoto spēku karavīru starptautisko misiju apmācībai AM ir dāvinājusi divus Padomju Savienībā ražotos lielkalibra ložmetējus un to municiju.

Uzņēmējdarbības vides veicināšana aizsardzības nozarē

Domājot par iespējamajiem ekonomikas veicināšanas pasākumiem, AM regulāri rīko informatīva rakstura pasākumus Latvijas uzņēmējiem.

2012. gadā īpaša uzmanība tika pievērsta Latvijas uzņēmumu iesaistei starptautiskajās militārās piegādes ķēdēs. Lai veicinātu informācijas apriti, sadarbībā ar Ārlietu ministriju tika organizēts seminārs «Biznesa iespējas aizsardzības nozares piegādes ķēdēs», nodrošinot tikšanās vietu biznesa kontaktu dibināšanai un sadarbības tīkla izveidošanai ar nozaru asociācijām (organizācijām), kas pārstāv aizsardzības rūpniecību NATO un ES. Seminārā piedalījās 56 uzņēmumu un asociāciju pārstāvji no

Latvijas un ārvalstīm, kas darbojas elektronikas, informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju jomā, militārā transporta un tā aprīkojuma, bruņojuma un ieroču sistēmu ražošanā, kā arī valsts iestāžu pārstāvji, pasniedzēji un citi interesenti. Semināra ietvaros Latvijas uzņēmējus informēja par iepirkumu procedūrām drošības un aizsardzības jomā ES mērogā, mazo un vidējo uzņēmumu iespējām iesaistīties militārās rūpniecības piegādes ķēdēs, kā arī par iespējām kļūt par lielo uzņēmumu apakšuzņēmējiem.

Sadarbībā ar NATO Transformācijas pavēlniecību un NATO Aizsardzības investīciju nodaļu 15.—16. oktobrī Rīgā notika NATO stratēģiska limeņa konference «Industrijas dienas 2012». Konferences mērķi bija diskutēt par aizsardzības spēju attīstības procesu un NATO transformācijas

Aizsardzības ministrs Artis Pabriks saka uzrunu NATO konferences «Industrijas dienas 2012» atklāšanā Rīgā, 2012. gada 15. oktobris

mērķiem, prognozēt militāro spēju vajadzības nākotnē un identificēt iespējamus risinājumus, kurus varētu piedāvāt industrija, lai pēc iespējas efektīvāk izmantotu esošos resursus. Galvenā uzmanība spēju attīstības jautājumos tika pievērsta sadarbības izmaiņām starp trim iesaistītajām pusēm — politisko lēmumu pieņēmējiem, militārajiem pārstāvjiem un industriju. Kā viens no praktiskiem soļiem sadarbības veicināšanā ar mazajiem un vidējiem uzņēmumiem varētu būt vienotas mājaslapas izveide, kurā būtu atrodamī visi NATO struktūru iepirkumi, lai uzņēmējiem būtu vienkāršāk un ērtāk iegūt šo informāciju un viņi, patērējot mazāk administratīvo resursu, varētu vairāk iesaistīties NATO pasākumu īstenošanā.

Kopumā «Industrijas dienās» Latvija uzņēma ap 350 dalībnieku — augstas NATO amatpersonas, NATO valstu aizsardzības nozares pārstāvjus, militārpersonas, kā arī stratēģiski nozīmīgu aizsardzības industriju pārstāvjus no dažādām valstīm. No Latvijas pasākumā piedalījās pārstāvji no pieciem uzņēmumiem: «Lattelecom», «Arčers», «SRC Brasa», «Baltic Id», «Primekss», kā arī viens Rīgas Tehniskās universitātes pārstāvis. Šobrīd jau vairāki Latvijas informācijas tehnoloģiju un komunikāciju uzņēmumi sekmīgi piedalās NATO projektu īstenošanā.

2012. gadā AM turpināja atbalsta akciju NBS karavīriem, kuri ir piedalījušies starptautiskajās operācijās. Gandrīz 20 Latvijas uzņēmēju asociācijas un uzņēmumi,

kultūras iestādes un veselības un rehabilitācijas centri atbalsta AM aizsāktu akciju un pēc savām iespējām piedāvā karavīriem, starptautisko operāciju veterāniem, pastāvīgas atlaides savām precēm un pakalpojumiem.

Infrastruktūras nodrošinājums

2012. gadā tika izstrādāts AM valdījumā esošo nekustamo īpašumu ilgtermiņa attīstības plāns 2013.—2024. gadam, kurā apkopoti ēku (būvju) projektēšanas uzdevumi, būvniecības un teritoriju ierīkošanas objekti saistībā ar konkrētām militārajām bāzēm un norādēm par projektu realizācijai nepieciešamo finansējumu.

AM valdījumā esošo nekustamo īpašumu optimizācijas pasākumu ietvaros 2012. gada laikā nodoti septiņi AM nekustamie īpašumi:

- valsts a/s «Valsts nekustamie īpašumi» (Finanšu ministrijas valdījumā) nodots īpašums Rīgas ielā 3, Bauskā, Bauskas novadā, īpašums «Lokatori» Beļavas pagastā, Gulbenes novadā, īpašums Rencēnu ielā 36, Rīgā;
- Zemkopības ministrijas valdījumā nodots īpašums «Mežmalīņas» Audriņu pagastā, Rēzeknes novadā;
- Pāvilostas novada pašvaldībai nodots īpašums «Matroži» Sakas pagastā, Pāvilostas novadā;
- Rīgas pilsētas pašvaldībai nodots īpašums Dunavas ielā 13, Rīgā;
- Dundagas novada pašvaldībai nodots īpašums «Jūras pērles» Kolkā, Kolkas pagastā, Dundagas novadā.

Aizvadītajā gadā turpinājās darbs pie citu AM valdījumā esošo nekustamo īpašumu tiesisko jautājumu sakārtošanas, kas ietver zemes īpašumu sadali, sadalīto zemes vienību robežplānu izgatavošanu un atsevišķu zemes robežplānu aktualizāciju, valsts reģistros neregistrēto ēku un būvju kadastrālās uzmērīšanas lietu izgatavošanu. Pabeidzot minētos īpašumu tiesiskās sakārtošanas darbus, AM varēs atsavināt tos nekustamos īpašumus, kuri atzīti par neizmantojamiem AM un NBS vajadzībām.

Stendes ielā 8, Rīgā, Maiznīcas ielā 5, Rīgā, Mednieku ielā 12, Ogrē un Meža prospektā 20A, Ogrē.

Aizsardzības spēju attīstības projekti

2012. gadā AM no NBS pārņēma «Gaisa telpas novērošanas radaru ieviešanas projektu», kurš tika uzsākts 2007. gadā. Projekta mērķis ir uzlabot NBS gaisa telpas novērošanas spējas un panākt NATO MMR (minimālās militārās prasības) izpildi attiecībā uz gaisa telpas novērošanu. Lai realizētu šo

Nr. p.k	Īpašuma nosaukums, atrašanās vieta	Institūcija vai pašvaldība, kurai nodos īpašumu
1.	«Lokatori», Rojas pag., Rojas nov.	valsts a/s «Valsts nekustamie īpašumi» (Finanšu ministrijas valdījumā)
2.	«Papes novērošanas postenis», Rucavas pag., Rucavas nov.	valsts a/s «Valsts nekustamie īpašumi» (Finanšu ministrijas valdījumā)
3.	Hospitāļu iela 55, Rīgā	daļu īpašuma — Tieslietu ministrijas valdījumā; daļu īpašuma — Veselības ministrijas valdījumā; daļu īpašuma — Privatizācijas aģentūrai
4.	Ēkas īpašums Rencēnu ielā 35, Rīgā	ēka atrodas uz fiziskai personai piederošas zemes, ēku demontēs AM
5.	Parādes iela 38, Rīgā	valsts a/s «Valsts nekustamie īpašumi» (Finanšu ministrijas valdījumā)
6.	Inženierbūves «Rēzeknes lidlauks» (skrejceļš) daļas Audriņu pag. Rēzeknes nov.	Rēzeknes novada pašvaldībai
7.	Vasarnīcu iela 90, Ventspīli, Ventspīls nov.	Finanšu ministrijas valdījumā vai Ventspīls pašvaldībai
8.	Ēkas īpašums Strīku iela 36, Saldū, Saldus nov.	Privatizācijas aģentūrai vai Saldus novada pašvaldībai

Aizvadītajā gadā pieņemti lēmumi arī par vairāku ZS vienību pārdislokāciju, kuru rezultātā AM turpmāko četru gadu laikā varēs atsavināt četrus nekustamos īpašumus —

mērķi, līdz 2015. gada vidum Latvijā tiks uzstādīti divi jauni tālās darbības trīsdimensiju radiolokatori, kā arī izveidotas pozīcijas šo radiolokatoru uzstādīšanai.

Aizvadītajā gadā tika turpināts nozīmīgākais NBS ilgtermiņa projekts — aviācijas bāzes «Lielvārde» lidlauka rekonstrukcija, kura realizēšanā tiek izmantots NATO līdzfinansējums. Projekta ietvaros paredzēts izveidot starptautiskajiem standartiem un nacionālajām prasībām atbilstošu lidlauku.

Skrejceļš aviācijas bāzes «Lielvārde» lidlaukā

2012. gadā turpinājās lidlauka rekonstrukcijas otrās un trešās kārtas būvniecība, kuras ietvaros izbūvēti manevrēšanas ceļi, gaisakuģu stāvvietas un dažādu funkciju lidaparātu laukumi, kas nodrošinās iespēju lidlaukā izvietot vairāku tipu lidaparātus, t.sk. helikopterus, veikt to pārbaudes un apkopes, kā arī kravu iekraušanas vai izkraušanas darbus. Pērn tika uzsākta gaisakuģu apbruņojuma noliktavas, lidaparātu apkopes angāra ar remontdarbnīcām un smērvielu noliktavas izbūve. Tika realizēta teritorijas nožogojuma un patruļceļa izbūves 1. kārtas būvniecība, kā arī veikts 2. kārtas būvniecības iepirkums. Ir uzsākts arī lidlauka darbības nodrošināšanai nepieciešamās speciālās tehnikas un aprīkojuma iepirkums.

2012. gadā tika turpināta Jūras novērošanas sistēmas (JNS) ieviešana, kas nodrošinās

pārklājumu gar 500 km garo Latvijas piekrasti no Lietuvas līdz Igaunijas robežai. JNS izveides ietvaros veikta 12 tehnisko novērošanas punktu (TNP) izbūve, viena TNP rekonstrukcija, kā arī divu mobilo staciju iegāde. Projekts atbilstoši 2006. gadā noslēgtajam līgumam tiek realizēts sadarbībā ar NATO Atbalsta aģentūru (NSPA), kas veic šī projekta administrēšanu un JNS kvalitātes kontroli.

Jaunā JNS ļaus savienot divu pamatfunkciju izpildi — civilās funkcijas (krasta apsardzes uzdevumi, cilvēku meklēšana un glābšana uz jūras, vides aizsardzība, katastrofu likvidācija uz jūras u.c.) un militārās funkcijas (teritoriālo ūdeņu aizsardzība u.c. militārie uzdevumi).

Jūras novērošanas sistēmas tehniskās novērošanas punkts

Aizvadītajā gadā ir pabeigta visas JNS izbūve, NBS Jūras spēku flotiles lietošanā pieņemti 11 TNP, divas mobilās stacijas un komandcentrs. 2013. gadā ir plānots pabeigt atlikušo divu TNP integrāciju un pieņemšanu.

2012. gadā tika turpināts arī Krasta apsardzes patruļkuģu būves projekts. A/s «Rīgas kuģu būvētava» būvētie pieci patruļkuģi nodrošinās Jūras spēku modernizāciju un spēju efektivitāti, tos varēs izmantot gan militārām, gan civilām vajadzībām.

Pirmais krasta apsardzes patruļkuģis «Skrunda» tika saņemts jau 2011. gadā. 2012. gadā AM saņēma vēl divus krasta apsardzes patruļkuģus «Cēsis» un «Viesīte». Pērn tika uzsākta arī pēdējo divu —

ceturtdā un piektā — krasta apsardzes patruļkuģu būvniecība, un tos plānots saņemt 2013. gada augustā un 2014. gada februārī.

2.6. Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana

2012. gadā tika apstiprināta militārajām vajadzībām nepieciešamās zinātniskās pētniecības un tehnoloģiju attīstības programma 2012.—2015. gadam. Programmas mērķis ir izveidot ilgtspējīgu zinātniskās pētniecības un tehnoloģiju attīstības plānošanas, īstenošanas, finansēšanas un iegūto rezultātu izmantošanas sistēmu, kas nodrošinātu nepieciešamo zinātniskās pētniecības un inovatīvo atbalstu aizsardzības nozares ilgtermiņa attīstības mērķu sasniegšanai.

Veicinot nozares spēju patstāvīgi veikt pētījumus valsts aizsardzības un drošības vajadzībām, 2012. gadā tika uzsākta Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas (NAA) Aizsardzības zinātniskās pētniecības centra restrukturizācija. Iesaistot augsti kvalificētus ekspertus atbilstošajās jomās, tika organizēti semināri un publiskas diskusijas par kiberdrošību un izaicinājumiem virtuālajā telpā, par Baltijas valstu informācijas telpas izaicinājumiem un ANO miera uzturēšanas misiju lomas palielināšanos globālās drošības stiprināšanā.

Zinātniskās pētniecības un tehnoloģiju attīstības un sadarbības koordinācijai Baltijas reģionā 2012. gadā tika organizēti divi semināri nozares ekspertu līmenī. Panākta vienošanās turpināt darbu pie kopīgas reģionālās rīcīpolitikas veidošanas zinātniskajā un pētniecības darbā, kā arī sekmēt aizsardzības nozares un uzņēmēju ciešāku sadarbību Baltijas valstīs, organizējot Baltijas valstu tehnoloģiju konferences.

Latvijas zinātnisko institūciju, augstskolu un profesionālo asociāciju ekspertu iesaistīšanās aizsardzības nozares stiprināšanai nepieciešamajos starptautiskajos projektos tiek īstenota, piedaloties NATO Zinātnes un tehnoloģiju organizācijas darbā. Šī organizācija ir atbildīga par NATO aizsardzības pētniecības un tehnoloģiju procesa organizāciju, koordināciju un integrāciju, kolektīvās pētniecības un tehniskās informācijas apmaiņas vadību, nacionālo aizsardzības pētniecības aktivitāšu koordinēšanu, ilgtermiņa NATO pētniecības un

tehnoloģiju stratēģijas izstrādāšanu un konsultāciju nodrošināšanu pētniecības un tehnoloģiju jautājumos. 2012. gadā 12 Latvijas eksperti piedalījās sešās tehnoloģiju kolēģijās un iesaistījās četru pētniecības tehnoloģiju grupu darbā.

2.7. Militārā izglītība un svešvalodu apmācība

2012. gadā Augstākās izglītības padome Eiropas Sociālā fonda projekta «Augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšana un priekšlikumi kvalitātes paaugstināšanai» ietvaros izvērtēja NAA studiju programmas. Šī projekta ietvaros visas NAA studiju programmas atzītas par kvalitatīvām un ilgtspējīgām, tomēr, ņemot vērā jautājuma par augstākās izglītības kvalitāti aktualitāti valstī, aizsardzības ministrs kā vienu no 2013. gada prioritātēm izvirzījis studiju kvalitātes celšanu arī NAA.

Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skolas pārstāvis sarunā ar Atvērto durvju dienas apmeklētāju, 2012. gada 21. aprīlis

Aizvadītajā gadā izstrādāts projekts jaunai NAA satversmei, kur precizēta atbildības

sadale starp AM, NBS un NAA, kā arī atbilstoši NAA militārajai specifikai noteikta no citām augstskolām atšķirīga kārtība tādos jautājumos kā augstskolas pārstāvība, studējošo komplektēšana, studiju programmu apstiprināšana u.c. Projekts izskatīšanai un tālākai virzībai iesniegts Izglītības un zinātnes ministrijā.

Lai sakārtotu jautājumu par NBS izglītības iestāžu statusu, ir izstrādāti grozījumi Profesionālās izglītības likumā, kas iesniegti izskatīšanai Ministru kabinetā. Savukārt, lai izvērtētu esošās militārās izglītības pilnveides iespējas, sagatavota nepieciešamā dokumentācija Valsts kancelejas organizētajam iepirkumam par pētījuma veikšanu.

Jau otro gadu NAA uzņēma NATO vingrinājumus «*Steadfast Pyramide*» un «*Steadfast Pinnacle*», kuros tiek pilnveidotas NATO augstākā līmeņa virsnieku spējas vadīt operācijas. NAA turpina uzņemt arī dažādus NATO kursus, kuros tiek apmācīts arī aizsardzības nozares personāls.

Starptautiskās sadarbības ietvaros NBS virsnieki ieguva militāro izglītību un paaugstināja kvalifikāciju ārvalstīs. 2012. gadā ārvalstīs dažāda līmeņa karjeras kursus mācījās divdesmit četri virsnieki. Jaunākā štāba virsnieka līmeņa kursu beidza desmit virsnieki, no tiem četri mācījās Lietuvā, viens Beļģijā, viens Slovākijā un četri ASV *IMET* programmas ietvaros. Vecākā štāba virsnieka līmeņa kursu beidza desmit virsnieki Baltijas aizsardzības koledžā un trīs virsnieki ASV *IMET* programmas ietvaros.

Savukārt augstākā komandējošā sastāva līmeņa kursu Baltijas aizsardzības koledžā absolvēja viens virsnieks.

NATO virsnieki apmācībās Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, 2012. gads

NBS karavīru svešvalodu (angļu, franču, dari) apmācību nodrošināja NBS Valodu skola (VS). 2012. gadā sadarbībā ar Francijas militāro atašeju tika uzsākts jauns projekts, kura ietvaros franču valodas pasniedzējs no Francijas apmāca NBS karavīrus. Tiek turpināta arī svešvalodu apmācība AM un tās padotības iestāžu darbiniekiem, kur neintensīvajos angļu valodas mācībuursos mācās 44 personas (23 AM darbinieki un 21 padotības iestāžu darbinieki), franču valodas mācībuursos — 21 persona (17 AM darbinieki un četri padotības iestāžu darbinieki). Atsevišķi AM darbinieki svešvalodu zināšanas uzlabo arī Francijas institūta Latvijā un Gētes institūta organizētajosursos.

2012. gadā AM administrēja arī angļu valodas testus (*ACPTL*, *American Language Course Placement Test*) 99 personām.

2012. gadā AM administrēja *ALCPT* (*American Language Course Placement Test*)

angļu valodas testus 174 personām, savukārt NBS VS — 1157 personām. Tika organizētas arī trīs NATO «STANAG 6001» angļu valodas testa sesijas, kurās piedalījās 185 AM un NBS amatpersonas.

2011. gadā *IMET* programmas ietvaros pasniedzēju kvalifikācijas paaugstināšanas kursos ASV piedalījās trīs NBS VS pasniedzēji/speciālisti, savukārt divi pasniedzēji apmeklēja *OMLT* (*Operational Mentor & Liaison Team*) angļu valodas taktisko sakaru semināru, kas notika Vācijā. Savukārt viens NBS VS un viens AM pārstāvis piedalījās *BILC* (*Bureau for International Language Coordination*) organizētajā konferencē Lietuvā.

2.8. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu

AM darbības stratēģija 2010.—2014. gadam nosaka trīs darbības prioritātes.

- NBS vienību sagatavošana un dalība starptautiskajās operācijās un NATO Reaģēšanas spēkos, pilnveidojot operacionālo pieredzi un apgādes un nodrošinājuma spējas.

2012. gadā NBS vienības piedalījās 68 militārās mācībās. Galvenās militārās mācības bija «*Baltic Host*», «*Saber Strike*», «*Smart Lion*», *BRTE XII* un «*HOD OPS LVA*». Galvenā prioritāte lielākajās militārajās mācībās bija virzīta uz uzņēmējvalsts atbalsta

Nacionālo bruņoto spēku karavīri piedalās apvienotajā gaisa un sauszemes vingrinājumā *BRTE*, 2012. gada maijs

spēju attīstību, valsts aizsardzības spēju uzlabošanu un vienību sagatavošanu dalībai starptautiskajās operācijās. Vienlaikus sadarbībā ar NATO struktūrām tika organizēti kursi «*Steadfast Pyramide*» un «*Steadfast Pinnacle*», kuru mērķis bija operacionālā līmenī apmācīt augstāko virsnieku sastāvu vai šim dienesta pakāpēm atbilstošus civilos darbiniekus NATO operāciju plānošanai un vadīšanai nacionālajos un daudznacionālajos NATO štābos.

- Lielākā un nozīmīgākā aizsardzības spēju attīstības projekta — NBS bāzes «Lielvārde» lidlauka attīstība NATO drošības investīciju programmas ietvaros.

2012. gadā tika turpināta lidlauka rekonstrukcijas otrās un trešās kārtas būvniecība, uzsākta vairāku noliktavu izbūve. Tika realizēta teritorijas nožogojuma un patruļceļa izbūves pirmās kārtas būvniecība, veikts otrās kārtas būvniecības iepirkums. Ir uzsākts arī lidlauka darbības nodrošināšanai nepieciešamās speciālās tehnikas un aprīkojuma iepirkums.

2.9. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

Iekšējais audits

2012. gadā tika veikti 13 auditi un četri pēc-auditi par jau izteikto audita ieteikumu ieviešanu AM un tās padotības iestādēs, tajā skaitā NBS.

Nozīmīgākie auditi 2012. gadā bija par pārskatu sistēmu AM un padotības iestādēs, t.sk. NBS, un tās darbību aizsardzības sistēmā, kā arī par vienotās grāmatvedības programmas — resursu vadības sistēmas «*Horizon*» projekta realizāciju aizsardzības sistēmā. Ir uzsākta auditu laikā konstatēto trūkumu novēršana, un daļa no tiem jau ir novērsti.

2012. gadā tika nodrošināta sekmīga sadarbība ar Valsts kontroli un Korupcijas apkarošanas un novēršanas biroju, tika sniegts arī atbalsts NATO pārstāvjiem, veicot aizsardzības nozares godprātīguma veidošanas pašnovērtējumu, kas atspoguļo aizsardzības nozares caurspīdīgumu un integritāti.

Ģenerālinspekcija

2012. gadā Ģenerālinspekcija (ĢI) veica karavīru dienesta apstākļu, savstarpējo attiecību un militārās disciplīnas pārkāpumu izvērtēšanu NBS vienībās un apakšvienībās. Tika veiktas septiņas aptaujas NBS vienībās un divas aptaujas pēc karavīru dalības starptautiskajās operācijās, to rezultātus izvērtēja, un aizsardzības nozares vadībai tika sniegti priekšlikumi par konstatēto trūkumu novēršanu.

Nodrošinot dienesta izmeklēšanas un dienesta pārbaudes AM centrālajā aparātā, NBS un AM padotības iestādēs, ĢI sadarbībā ar iekšējo auditu ir piedalījusies divās dienesta izmeklēšanas komisijās un trijās AM disciplinārtbildības izmeklēšanas komisijās un veikusi 20 dienesta pārbaudes.

ĢI ir sniegusi konsultācijas karavīriem par jautājumiem saistībā ar dienesta gaitu, kā arī izskatījusi 33 karavīru iesniegumus. ĢI ir sniegusi arī atbalstu AM Juridiskajam departamentam, piedaloties AM tiesvedības procesos.

2.10. Aizsardzības ministrijas padotības iestāžu, t.sk. Nacionālo bruņoto spēku, darbības galvenie virzieni un rezultāti

Latvijas Kara muzejs

www.karamuzejs.lv

Latvijas Kara muzejs (LKM) veicina sabiedrības izglītošanu un attīstību, vācot, saglabājot, pētot, izstādot un popularizējot ar Latvijas militāro un politisko vēsturi saistītās garīgās un materiālās liecības.

Krājuma darbs

2012. gadā LKM krājums papildinājies ar 2511 jauniem eksponātiem — dāvinājumiem un pirkumiem par Latvijas militāro un militāri politisko vēsturi.

Krājuma uzskaitē un dokumentēšana, kura notiek ārējos normatīvos aktos paredzētajā kārtībā, ir darbietilpīgākais process muzeja darbā. Krājuma finansiālā novērtēšana tiek veikta ne tikai jauniegūtajiem eksponātiem, bet arī pakāpeniski tiek novērtēts vairākos gadu desmitos veidotais krājums. Jau novērtēti 44 529 eksponāti (380 759,28 latu vērtībā), sagatavotā dokumentācija nodota

Valsts prezidents Andris Bērziņš aplūko ekspozīciju Latvijas Kara muzejā, 2012. gada 15. maijs

grāmatvedībai uzņemšanai uzskaitē. 2012. gadā finansiāli novērtētas 11 899 vienības.

Aizvadītajā gadā tika turpināta krājuma esības pārbaude, pārskata periodā pārbaudītas 29 262 krājuma vienības. Līdzās krājuma uzskaitē rakstiskā formātā muzeja darbinieki veic krājuma priekšmetu skenēšanu un ievadišanu digitālajā Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā. Pārskata periodā katalogā ievietoti 2039 priekšmeti. 2012. gadā veikti arī restaurācijas darbi 281 krājuma priekšmetam.

Pētniecības darbs

Muzeja pētniecības darbs attīstās divos virzienos — militārās vēstures pētniecība un krājuma zinātniskā izpēte. Pieci muzeja darbinieki ir doktoranti (četri — Latvijas Universitātē, viens — Daugavpils universitātē).

Viens no galvenajiem uzdevumiem 2012. gadā bija LKM ikgadējā zinātnisko rakstu krājuma sagatavošana. LKM gadagrāmatā XIII publicēti 16 muzeja speciālistu darbi.

Ziemassvētku kauju muzejā izspēlētā Pirmā pasaules kara kaujas rekonstrukcija, 2012. gada 7. janvāris

Kopumā muzeja darbinieki strādājuši pie 60 pētnieciskajām tēmām, to rezultāti izmantoti izstādēs, publikācijās, lekcijās, referātos konferencēs un citur. Dažādos izdevumos publicēti 49 pētnieciski un populārinātniski raksti. LKM darbinieki sagatavojuši un nolasījuši 48 lekcijas un 11 referātus. 2012. gadā divi muzeja darbinieki piedalījās Baltijas militārās vēstures konferencē, ko organizēja Baltijas aizsardzības koledžā.

Aizvadītajā gadā sagatavots arī bukleta teksts «Labs karavīrs, paēdis karavīrs. Ko ēda un dzēra Latviešu strēlnieki I pasaules karā?».

Ekspozīcija un īslaicīgās izstādes

Aizvadītajā gadā izstrādāts O. Kalpaka muzeja pamatekspozīcijas plāns un mākslinieciskā koncepcija, veikti iekārtošanas sagatavošanas darbi. Ekspozīcijas atklāšana — 2013. gada 6. martā.

2012. gadā tika atklātas 13 īslaicīgas izstādes, piecas no tām veidotas no muzeja krājuma. Apjomīgākā no tām ir formas tērpu izstāde «Latvieši rietumvalstu bruņotajos spēkos».

Muzeja pieejamība un izglītojošā darbība

LKM ekspozīcijas apmeklētājiem pieejamas 7 dienas nedēļā. Kopumā aizvadītajā gadā muzeja sniegtos pakalpojumus izmantojis 116 651 apmeklētājs, t.sk. Ziemassvētku kauju muzejā — 9130, O. Kalpaka muzejā un piemiņas vietā «Airītes» — 1972.

2012. gadā muzeja darbinieki apkalpojuši 367 ekskursijas, snieguši 631 konsultāciju par militāro vēsturi un eksponātiem pētniekiem, kultūras projektu autoriem un citiem interesentiem. Pēc sabiedrības pieprasījuma muzeja speciālisti nolasījuši 48 lekcijas dažādās auditorijās. Muzejā un tā nodaļās kopā organizēti 68 publiskie

pasākumi. Sadarbībā ar Latvijas Dievturu sadraudzi turpinājās mūžizglītības projekts «Dzīvesziņas skola», kura ietvaros notika 28 pasākumi. Kārtējo gadu LKM piedalījās starptautiskajā akcijā «Muzeju nakts», pasākumu muzejā apmeklēja 23 071 interents. Arī 2012. gadā muzejs turpināja sadarbību ar militārās vēstures rekonstrukcijas klubiem, organizējot vēsturisko Ziemassvētku kauju rekonstrukciju Ziemassvētku kauju muzejā. Šo kaujas rekonstrukciju apmeklēja 1500 interenti.

Muzejs sadarbojas ar vēstures skolotāju apvienību un skolotājiem muzeja izglītojošo nodarbību piedāvājuma izstrādāšanā, kā arī rīkojot seminārus jaunāko pētījumu Latvijas vēsturē popularizēšanai. Izglītojošo nodarbību vēstures apguvei izmantoja 162 skolu grupas.

Sadarbība ar paramilitārajām nevalstiskajām organizācijām un aizsardzības nozares struktūrām bijusi abpusēji lietderīga un veicinājusi sabiedrībā izpratni par mūsdienu aizsardzības nozari. LKM ir kļuvis par bāzes vietu dažādiem aizsardzības nozares pasākumiem.

Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs

www.rjc.gov.lv

Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs veic rekrutēšanas procesu NBS, īsteno jaunsargu mācību procesu, kā arī nodrošina sabiedrību ar nepieciešamajiem informācijas resursiem par valsts aizsardzības tematiku.

Rekrutēšana

Kopumā 2012. gadā dienestam NBS pieteicās 1063 kandidāti, t.sk., 288 kadetkandidāti studijām Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, no kuriem uz atlasu tika nosūtīti 625 kandidāti. Profesionālajā militārajā dienestā tika iesaukti 317 karavīri (saskaņā ar 2012. gada rekrutēšanas plānu bija jāiesauc 315 karavīri).

2012. gadā rekrutēšanas prioritāte bija daļība pasākumos, kuros tika uzrunāti jaunieši, kas vēlas iegūt augstāko izglītību NAA un nākotni saistīt ar virsnieka karjeru. Tika rekrutēti arī jaunieši studijām Amerikas Savienoto Valstu Vestpointas Militārajā akadēmijā.

Aizvadītajā gadā Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs (RJC) ar prezentācijām piedalījās izstādē «Skola — 2012», augstskolu rīkotajās karjeras dienās, kā arī pašvaldību un mācību iestāžu rīkotajos pasākumos ar lekciju kursu par rekrutēšanas un atlases procesu.

2012. gadā RJC sadarbībā ar NBS organizēja vērienīgu vēstures izziņas, piedzīvojumu un izaicinājumu spēli jauniešiem «Jaunie Rīgas sargi». Spēle notika trīs kārtās piecās Latvijas pilsētās: Preiļos — «Latgales hronikas»; Dobelē — «Zemgales hronikas»; Saldū — «Kurzemes hronikas»; Rīgā — «Rīgas hronikas» un «Vidzemes hronikas», kā arī fināla spēle — «Cēsis». Kopumā spēlē piedalījās 600 jaunieši no visas valsts.

Foto un video

2012. gadā RJC radošā grupa piedalījās 384 filmēšanas un 519 fotogrāfēšanas pasākumos, t.sk. Afganistānā, Čehijā, Lietuvā un Igaunijā, fiksējot Latvijas karavīru dalību starptautiskajā operācijā un piedaloties starptautiskos apmācības projektos.

RJC ar video un foto materiāliem ir nodrošinājusi nacionālos un reģionālos plašsaziņas līdzekļus. Izveidotā pieeja lejupielādēt foto attēlus pilnā izšķirtspējā no AM mājaslapas rada iespēju ziņu portāliem publicēt foto attēlus bez atsevišķas saskaņošanas ar RJC.

Uzturot un papildinot foto materiālu arhīvu ar fotogrāfijām par notikumiem aizsardzības nozarē tiek nodrošinātas AM un NBS mājaslapas un militārais žurnāls «Tēvijas Sargs», kā arī RJC veidotie poligrāfijas izdevumi.

2012. gadā RJC sagatavoja 43 militāri patriotiskus oriģinālraidījumus «Laiks vīriem?» par valsts aizsardzības tematiku pārraidīšanai LTV1. Aizvadītajā gadā tika izveidota arī NAA 20 gadu jubilejai veltīta videofilma par pirmo NAA rektoru brigādes ģenerāli Valdi Matisu, informatīvais materiāls par studiju iespējām NAA, videofilma par Sauszemes spēku brigādes 1. Kājnieku bataljona 20 gadu vēsturi un Jaunsardzes organizācijas 20 gadu jubilejas filma.

RJC radošā grupa ir piedalījies starptautiskajās militārajās mācībās «*Saber Strike 2012*», «*Baltic Zenith 2012*», «*Baltic Host 2012*», *BRTE 12* un *BRTE 13* un nodroši-

nājusi mācību vingrinājumu un uzdevumu savlaicīgu atspoguļošanu foto un video galerijās (video sižetos), kas tika izvietotas NBS mājaslapā. RJC fiksēja arī svarīgākās norises starptautiskās drošības forumā «Rīgas konference», kā arī piedalījās NATO vidējā un augstākā līmeņa štāba virsnieku vingrinājumos «*Steadfast Pyramid 2012*» un «*Steadfast Pinnacle 2012*», kā arī NATO «Industrijas dienās» un NATO starptautiskajā studiju kursā NAA.

RJC video operatori ir nodrošinājuši Baltijas aizsardzības koledžas augstākās militārās vadības apmācības kursa «Mediju komunikācijas iemaņas» veiksmīgu norisi, sniedzot atbalstu koledžas pasniedzējiem un pedagogiem, un veikuši NAA jaunākā štāba virsnieka kursa mediju treniņus. Tās ir informatīvas nodarbības, kurās dažādu vienību pārstāvji sadarbibā ar RJC filmēšanas grupu tiek sagatavoti ziņojumu sniegšanai (komunikācijai) ar elektroniskajiem masu medijiem.

Iespieddarbi

RJC sagatavoja ikmēneša militāro žurnālu «Tēvijas Sargs», kas ir vienīgais šāda veida izdevums latviešu valodā un sniedz sabiedrībai militāra rakstura informāciju par aktualitātēm aizsardzības nozarē. Galvenās tēmas žurnālā bija saistītas ar aktualitātēm starptautiskajā operācijā Afganistānā, kas ļauj veicināt sabiedrības izpratni un atbalstu Latvijas karavīriem viņu atbildīgajā uzdevumā. Kopējā žurnāla tirāža 2012. gadā bija 60 000 eksemplāru.

RJC ar poligrāfijas materiāliem ir nodrošinājis starptautiskās militārās mācības, Latvijas armijas 93. gadadienas svinības, Baltijas valstu jaunsargu nometni «Baltijas sargi 2012: Cēsis cauri gadsimtiem», ārpolitikas un drošības politikas forumu «Rīgas konference 2012» u.c. Aizsardzības nozares vajadzībām ir sagatavoti arī informatīvo materiālu elektroniskie dizaini.

Kopš 2003. gada Latvija ir Eiropas Militārās preses asociācijas (*EMPA*) biedre. 2011. gadā tika ievēlēta jauna valde un par organizācijas prezidenti ievēlēja militārā žurnāla «Tēvijas Sargs» galveno redaktori, tādējādi *EMPA* turpmākos četrus gadus ir Latvijas prezidentūra. Šobrīd *EMPA* darbojas 20 Eiropas valstu pārstāvji. 2012. gadā Latvijas prezidentūras ietvaros tika organizēts *EMPA* kongress Prāgā.

Jaunsardze

Bērni un jaunieši vecumā no 10 gadiem līdz 21 gadam darbojas brīvprātīgajā kustībā

«Jaunsardze», kuras mērķis ir jaunatnes izglītošana valsts aizsardzības jomā, biedriskuma, drošsirdības, fizisko spēju un disciplīnas sekmēšana. Jaunsardzē tiek uzņemti visi bērni un jaunieši neatkarīgi no pilsonības, sociālā statusa, etniskās piederības vai citām pazīmēm. Vienīgais nosacījums ir tas, ka nodarbības Jaunsardzē notiek valsts valodā.

Jaunsardzes kustības pamatā ir Jaunsargu mācību paraugprogrammas apguve, kas sniedz zināšanas par valsts un armijas vēsturi, pilnveido un nostiprina pilsonisko pašapziņu, palīdz apgūt dzīvē noderīgas prasmes un iemaņas (tūrisms, topogrāfija, izdzīvošana, pirmā palīdzība u.c.), kā arī sniedz karavīriem nepieciešamās zināšanas un pamatiemaņas. Liela uzmanība tiek pievērsta pilsoniskajai un patriotiskajai audzināšanai. Jaunieši piedalās valsts svētku piemiņās un atceres pasākumos, vides sakopšanas talkās, nometnēs, izturības pārģājiēnos un citos pasākumos.

Jaunsargi veic uzdevumu jaunsargu nometnē «Vīru spēles — 20 gadi Jaunsardzei», 2012. gada oktobris

Jaunsargu mācību paraugprogramma tiek īstenota 453 mācību grupās 241 mācību vietā 96 Latvijas novados un 9 republikas nozīmes pilsētās. Piešķirtais papildfinansējums Jaunsargu paraugprogrammas īstenošanai 2012. gadā ļāva atvērt 40 jaunas mācību grupas, piesaistot Jaunsardzei vairāk nekā 1100 bērnu un jauniešu. Vairāk nekā 50% jauno mācību grupu sāka darbu Latgales reģionā.

2012. gada nogalē Jaunsardzes kustībā aktīvi darbojās un jaunsargu mācību procesā iesaistījās vairāk nekā 6100 bērnu un jauniešu.

Par Jaunsardzes programmas īstenošanai piešķirtajiem līdzekļiem aizvadītajā gadā tika organizēti 979 pasākumi jaunsargiem, kuros kopā piedalījās 23 199 dalībnieki, t.sk. 8 nometnes, kurās piedalījās 1521 jaunsargs, 5 starptautiski pasākumi Igaunijā, Lietuvā un Zviedrijā (4 pasākumos uzņēma sadarbības partnerus no Igaunijas), 51 pasākums sadarbībā ar NBS, kuros piedalījās 1457 jaunsargi, 250 pārgājieni, kuros piedalījās 4749 jaunsargi, un 670 pilsoniskās un patriotiskās audzināšanas pasākumi (sporta sacensības, piemiņas un atceres pasākumi, talkas, praktiskās mācības brīvā dabā u.c.), kuros kopā piedalījās 15 472 dalībnieki.

Jaunsardzes apmācību 4. līmeņa noslēguma testus kārtoja 204 jaunsargi. Pārbauījumos bija iekļauti ieskaites testi tūrisma tehnikā, orientēšanās, pirmās palīdzības sniegšana, šaušana, ierindas mācība un

lauku kaujas iemaņas. Pēc testu nokārtošanas jaunieši saņēma apliecības par Jaunsarga mācību programmas apguvi un viņiem tika dota iespēja iestāties Zemes-sardzē vai dienestā NBS.

2012. gadā Rīgā tika organizēta Baltijas valstu militāro jauniešu organizāciju (īgaunņu «*Noored Kotkad*» un «*Kodutütred*» un lietuviešu «*Lietuvos šauliu sąjunga*») vadītāju sanāksme un aizsākta jauna tradīcija — organizēt nometni Baltijas valstu militāro jauniešu organizāciju dalībniekiem.

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra

www.lgia.gov.lv

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra (LĢIA) īsteno valsts politiku ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā.

Nacionālo bruņoto spēku karavīri pilda dienesta pienākumus, izmantojot karti, 2012. gads

2012. gadā Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra aktīvi darbojās Eiropas Nacionālo kartogrāfijas un kadastra aģentūru

asociācijā «EuroGeographics», tās projektos un ekspertu darba grupās. Atjaunoti transporta un administratīvo robežu dati par Latvijas teritoriju «EuroGlobalMap» (M 1:1 000 000) datubāzei, kā arī veikta hidrogrāfijas, transporta, apdzīvoto vietu un citu datu slāņa atjaunošana «EuroRegionalMap» (M 1:250 000) datubāzei. Sagatavoti un nodoti aktuālākie Latvijas valsts robežas dati projektam «SBE — State Boundaries of Europe» (Eiropas valstu nacionālo kartogrāfijas un kadastra aģentūru asociācijas «EuroGeographics» projekts, kurā tiek veidota oficiāli apstiprināto (demarkēto) Eiropas valstu robežu datubāze).

LĢIA pārstāvji piedalījās un darbojās «EuroGeographics» ikgadējā konferencē un darba grupās, lai istenotu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2007/2/EK, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (INSPIRE) prasības. LĢIA sadarbībā ar Eiropas Vides aģentūru gatavojās Vides un drošības globālā monitoringa ietvaros paredzētā projekta «CORINE Land Cover» izpildei, lai ar ģeoinformācijas apstrādes tehnoloģiju palīdzību noteiktu zemes virsmas apaugumu Latvijā un izmaiņas tajā.

2012. gada beigās tika pabeigts Eiropas reģionālās attīstības fonda finansētais projekts «Valsts ģeotelpisko pamatdatu informācijas infrastruktūras izveide», kura mērķis bija izveidot valsts ģeotelpisko pamatdatu informācijas infrastruktūru, ieviešot LĢIA ģeotelpisko pamatdatu informācijas sistēmu.

Plaša informācija par LĢIA darbību tika sniegta internetā. LĢIA mājaslapu <http://www.lgia.gov.lv> vidēji dienā atvēra 5960 interesenti, savukārt LĢIA pakalpojumu mājaslapā <http://map.lgia.gov.lv> vidēji dienā ielūkojās 1655 apmeklētāji. Internetā pieejams arī Karšu pārlūks <http://kartes.lgia.gov.lv>, sniedzot iespēju plašam lietotāju lokam iepazīties ar LĢIA uzturētajām ģeotelpisko datu kopām (kartēm).

Aizvadītajā gadā nodrošināta LĢIA sagatavotās un uzturētās ģeotelpiskās informācijas izplatīšana un pakalpojumu sniegšana — reģistrēti 197 pieprasījumi un noslēgti 118 līgumi par datu sagatavošanu un nodošanu vai abonēšanu. Skaitliski visvairāk ģeodēzijas un kartogrāfijas pakalpojumu sniegts komercsabiedrībām — 47%, pašvaldībām — 21%, privātpersonām — 18%, valsts institūcijām — 10%, grāmatniecām un karšu veikaliem — 4%. Visbiežāk pieprasītākie produkti ir ortofo tokartes un topogrāfiskās kartes mērogā 1:10 000.

2012. gadā turpinājās darbs Latvijas Republikas — Krievijas Federācijas Kopējā valsts robežas demarkācijas komisijā un tās darba grupās (demarkācija — valsts robežas noteikšana un iezīmēšana dabā ar speciālām robežzīmēm; valstis, kuru robeža tiek demarkēta, deleģē savus pārstāvjus kopīgā demarkācijas komisijā, kuras uzdevums ir noteikt un iezīmēt dabā ar robežzīmēm robežu, noteikt koordinātas, sagatavot robežas aprakstu, robežzīmju protokolus un sastādīt demarkācijas karti).

Tika pabeigta Latvijas — Krievijas robežas uzmērīšanas ģeodēziskā atbalsta tīkla izveide. Nodrošināts ģeodēziski kartogrāfiskais atbalsts un kontrole 161 robežzīmes uzstādīšanā. Sadarbībā ar Valsts zemes dienestu un Iekšlietu ministriju uzsākts darbs pie robežjoslas iezīmēšanas dabā. Uzsākts arī darbs pie demarkācijas kartes izveides. 2012. gadā Latvija, Baltkrievija un Krievija parakstīja valsts robežu krustpunkta demarkācijas dokumentus. Ar šo krustpunktu ir pabeigta Latvijas un Baltkrievijas valsts robežas demarkācija, un tas ir pirmais pabeigtais posms Latvijas un Krievijas valsts robežas demarkācijas procesā, kurā būtisku ieguldījumu devuši LĢIA speciālisti.

Piešķirtā finansējuma ietvaros uzturēts valsts ģeodēziskais tīkls — apvidū pārbaudīti 364 ģeodēziski punkti, veikta uzmērīšana 55 2. klases ģeodēziskiem punktiem, iesaistot tos valsts ģeodēziskajā tīklā, veikti nivelēšanas darbi 107 km garumā (nivelēšana — zemes virsmas punktu augstuma starpības noteikšana, mērot apvidus vertikālo augstumu). Uzturēta un pilnveidota pastāvīgo Globālās pozicionēšanas bāzes staciju sistēma «Latvijas Pozicionēšanas sistēma» (*LatPos*) ar 24 bāzes stacijām. Veikti mērījumi valsts 1. klases ģeomagnētiskā tīkla sešos punktos, mērījumu dati iesniegti Vispasaules magnetometrijas mērījumu datu bāzē. Veikta Valsts ģeodēziskā tīkla datubāzes informācijas papildināšana. Kopumā datubāzē <http://geodezija.lgia.gov.lv/> pieejama informācija par 14 862 ģeodēziskiem punktiem.

Aizvadītajā gadā notika aktīvs darbs sagatavojoties pārejai uz Eiropas vertikālās atskaites sistēmas tīklu *EVRF2007* (*European Vertical Reference Frame*).

2012. gadā turpināta Vietējā ģeodēziskā tīkla datubāzes pilnveidošana. Pēc pašvaldību pieprasījuma sagatavoti dati par vietējo ģeodēzisko tīklu 34 Latvijas novadiem. Sadarbībā ar Latvijas plānošanas reģioniem organizēti pieci informatīvie semināri pašvaldībām par vietējo ģeodēzisko tīklu un par pāreju uz *EVRF2007*.

Sadarbojoties ar valsts akciju sabiedrību «Latvijas Gaisa satiksme» un valsts aģentūru «Civilās aviācijas aģentūra», pēc pieprasījuma nodrošinātas ģeodēzisko darbu ekspertīzes aeronavigācijas vajadzībām, uzturēta Latvijas vizuālo lidojumu karte mērogā 1:500 000 (*VFR*).

2012. gadā pabeigta ortofotokaršu izgatavošana Latvijas teritorijas aerofotografēšanas 4. cikla ietvaros, izgatavotas ortofoto kartes par 27 000 km² lielu teritoriju, kas aptver lielāko daļu Vidzemes un Latgales. Veikta lāzerskenēšanas datu ieguve, pieņemšana un apstrāde 1000 km² teritorijai.

Aizvadītajā gadā atjaunots valsts teritorijas digitālais virsmas modelis gan aeronavigācijas vajadzībām atbilstoši Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) prasībām, gan arī militārām vajadzībām.

Ar datu atjaunošanu Latgales dienvidu daļā ir pabeigta 2. izdevuma militārās

topogrāfiskās kartes mērogā 1:50 000 sagatavošana. Uzsākts darbs pie šīs kartes 3. izdevuma izgatavošanas atbilstoši starptautiskās kodēšanas sistēmas *DFDD* (*DGIWG Feature Data Dictionary*) prasībām (ši sistēma ir mūsdienās vispilnīgākais apvidus objektu klasifikators militārām un civilām vajadzībām, kurš nosaka vienotu un pilnīgu objektu sarakstu, to definīcijas, iekļaušanas kritērijus un kodus). Atbilstoši *DFDD* prasībām atjaunota arī Ādažu poligona karte (298 km²) mērogā 1:25 000. Uzsākta Kopējo operāciju kartes mērogā 1:250 000 3. izdevuma sagatavošana, atjaunotas divas kartes lapas 25 200 km² platībā. Veikta Latvijas pārskata kartes mērogā 1:250 000 un Baltijas pārskata kartes mērogā 1:500 000 atjaunošana. Atjaunota Baltijas valsts zemo lidojumu kartes (*LFC*) mērogā 1:500 000 aeronavigācijas informācija, kā arī dati NBS Gaisa spēku helikopteru vadības sistēmām. Uzturētas un pilnveidotas Svarīgo objektu un Gaisakuģu lidojumiem bistamo objektu datu bāzes. Sagatavoti digitālie šķēršļu dati (*eTOD*) atbilstoši *ICAO* apstiprinātajām prasībām.

Civilās kartogrāfijas jomā 2012. gadā turpināts darbs topogrāfisko plānu un karšu atjaunošanā mērogos 1:2 000, 1:10 000 un 1:50 000.

Turpināta Vietvārdu datu bāzes uzturēšana un papildināšana. 2012. gada 31. decembrī Vietvārdu datubāzē bija 103 830 ieraksti, kas satur datus par 130 514 vietvārdiem. Vietvārdu datu bāzes publiskā versija pieejama <http://vietvardi.lgia.gov.lv/>.

Valsts aģentūra «Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs»

www.vamoic.gov.lv

Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs apsaimnieko aizsardzības nozares nekustamos īpašumus, kā arī nodrošina atsevišķas NBS apgādes funkcijas, t.sk. publiskā iepirkuma procedūru īstenošanu, līgumu pārvaldību, militāri tehnisko līdzekļu kodēšanu.

2012. gada beigās Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra (VAMOIC) bilancē atradās 132 nekustamā īpašuma objekti, t.sk. 141 zemes vienība ar kopējo platību ~9061 ha un 1106 būves (t.sk. dienesta dzīvojamās telpas — dienesta dzīvokļi un viesnīca, kurās tika izmitinātas ~180 militārpersonas). VAMOIC turpināja nekustamo īpašumu uzturēšanu un apsaimniekošanu atbilstoši valsts aizsardzības vajadzībām, AM un NBS stratēģiskās attīstības un darbības plāniem un starptautiskām saistībām, sniedza publiskos maksas pakalpojumus sporta zāles Krutabaznīcas ielā 9, Rīgā, dienesta dzīvojamās telpās Ādažu novadā, Kadagā 12 un Kadagā 13, Cēsis, Caunas ielā 7a un līdz 2012. gada 18. septembrim viesnīcā «Oskars», kurai ar 2012. gada 19. septembri mainīts statuss, ēkas 5.—8. stāvā izveidojot atvērta tipa kazarmas, bet 3. un 4. stāvā — dienesta viesnīcu.

Aizvadītajā gadā darbu turpināja NBS Sporta bāzes peldbaseins Krustabaznīcas ielā 9, Rīgā. Lai nodrošinātu efektīvāku

valsts resursu izmantošanu, ārpus karavīriem paredzētā apjoma no 2012. gada jūnija peldbaseins ir pieejams jebkuram interesentam.

2012. gadā VAMOIC veica darbības, lai iznomātu nekustamo īpašumu daļas (telpu un zemes), kas nav nepieciešamas aizsardzības funkciju nodrošināšanai.

VAMOIC organizēja pilna cikla būvniecības un renovācijas darbu pārvaldību visā valsts teritorijā esošajos valsts aizsardzības nozares objektos — objektu apsekošanu, projektēšanas uzdevumu izstrādi, projektēšanas darbu uzraudzību, būvdarbu autoruzraudzību, būvdarbu būvuzraudzību, būvniecības un renovācijas organizēšanu, objektu pieņemšanu ekspluatācijā un konsultēšanu garantijas termiņa laikā. 2012. gadā nekustamo īpašumu renovācijai, rekonstrukcijai un būvdarbiem (117 līgumu ietvaros) tika izlietoti 4,86 miljoni latu. Nozīmīgākie būvniecības objekti aizvadītajā gadā bija NBS aviācijas bāzes «Lielvārde» teritorijas nožogojuma un perimetra ceļa 1. kārtas būvniecība, Kājnieku skolas objekta «Lāčusils» noliktavu ēku teritorijas nožogojuma izbūve, Štāba bataljona sakaru objekta «Rīti» teritorijas nožogojuma 2. un 3. kārtas izbūve, Zemessardzes 34. artilērijas bataljona kontrolpunkta un teritorijas nožogojuma izbūve Lidotāju ielā 3, Daugavpilī, Zemessardzes 35. kājnieku bataljona teritorijas nožogojuma rekonstrukcija objektā «Azurg», Preiļu pagastā, Speciālo uzdevumu vienības ārējā nožogojuma 2. kārtas izbūve Dzintara ielā 63, Rīgā,

Kājnieku skolas 1. un 2. kārtas lietusūdens kanalizācijas sistēmas un teritorijas nožogojuma izbūve Lāčplēša ielā 1, Alūksnē, antenu lauka 2. un 3. kārtas izbūve objektā «Rīti», Stūnīšos, Olaines pagastā. Vairākos objektos veiktas aktivitātes siltumapgādes uzlabošanai, kā arī noliktavu ēku jumtu renovācija. Par valdības piešķirtajiem līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem veikta Liepājas Karostas Virsnieku saietu nama rietumu terases un ziemeļu korpusa pārseguma rekonstrukcija Atmodas bulvārī 9, Liepājā. Uzsākti būvdarbi šādos objektos: NBS Gaisa spēku aviācijas bāzes gaisa telpas novērošanas eskadriļas radiotehniskā posteņa Nr. 1 būvdarbi aviācijas bāzē, Rembates pagastā; radiostaciju remontdarbnīcas rekonstrukcija objektā «Rīti», Stūnīšos, Olaines pagastā; Zemessardzes 45. nodrošinājuma bataljona remontdarbnīcu rekonstrukcijas 2. kārtā Ventspils ielā 102, Kuldīgā.

Skolēni apmeklē Starptautiskajai bioloģiskās daudzveidības dienai veltītu pasākumu Ādažu militārajā poligonā un aizsargājamo ainavu Ādažu apvidū, 2012. gada 22. maijs

VAMOIC turpināja īstenot vides aizsardzības pasākumus valsts militārās aizsardzības objektos, t.sk. piesārņojuma izpēti, monitoringu un likvidāciju, dabas vērtību izpēti

un aizsardzību un bīstamo vielu savākšanu vairākos objektos. NBS aviācijas bāzes «Lielvārde» teritorijā turpināja grunts piesārņojuma sanācijas darbus (bijušās padomju armijas atstātais piesārņojums aizņem gandrīz 3,46 ha), nodrošinot NBS ar atklātām teritorijām militāro mācību veikšanai. Papildus uzturēta ugunsdrošības josla ap Ādažu poligona teritoriju, kā arī veikts hidroloģiskais monitorings. Lai atbrīvotu aizaugušas teritorijas, turpināta koku un krūmu ciršana vairākos objektos. Savukārt Ādažu poligonā virsāju platību atjaunošanai veikta kontrolētā dedzināšana. Lai nodrošinātu NBS remontzonu atbilstību vides aizsardzības prasībām, iegādāti naftas produktu absorbenti. Veikta divu neizmantoto degvielas uzpildes staciju demontāža un izstrādāti projekti vēl trīs šādu degvielas uzpildes staciju demontāžai.

2012. gadā VAMOIC turpināja nostiprināt Latvijas valsts īpašumtiesības AM personā uz nekustamajiem īpašumiem, kurus izmanto AM vai tās padotībā esošās iestādes, t.sk. NBS, un sagatavoja dokumentus, lai nomātu īpašumus aizsardzības vajadzībām vai iznomātu AM īpašumus. VAMOIC veica arī AM un tās padotībā esošo iestāžu lietošanā esošo nekustamo īpašumu datu bāzes uzturēšanu un pilnveidošanu. Aizvadītā gada nogalē Latvijas valsts īpašumtiesības AM personā zemesgrāmatā bija nostiprinātas 92% no AM valdījumā nodotajiem nekustamajiem īpašumiem.

Nekustamo īpašumu optimizācijas ietvaros un AM uzdevumā VAMOIC 2012. gadā

nodrošināja septiņu nekustamā īpašuma objektu, t.sk. 63 būvju un sešu zemes vienību 20 ha kopplatībā, nodošanu citu ministriju valdījumā vai vietējo pašvaldību īpašumā.

VAMOIC istenoja atsevišķas NBS apgādes funkcijas — centralizēto iegāžu veikšanu, ligumu administrēšanu, militāro materiāli tehnisko līdzekļu standartizāciju un kodēšanu. Aizvadītajā gadā NBS apgādes funkcijas ietvaros noslēgti un administrēti vairāk nekā 70 materiāli tehnisko līdzekļu iegāžu līgumi un veikta materiāltehnisko līdzekļu iegāde 5,1 miljonu latu vērtībā.

VAMOIC veica arī iepirkuma procedūras AM un tās padotības iestāžu vajadzībām. 2012. gadā VAMOIC organizēja 169 iepirkuma procedūras (preču un pakalpojumu iegādēm), no kurām 20 iepirkuma procedūras uzsāktas 2011. gadā, bet turpinājušās un lēmums pieņemts 2012. gadā, savukārt 31 iepirkuma procedūra uzsākta 2012. gadā un tiek turpināta 2013. gadā. No 169 iepirkuma procedūrām 112 bija centralizētās iepirkuma procedūras — iepirkumi veikti AM, tās padotības iestāžu un NBS vajadzībām. Būvniecības darbu izpildei 2012. gadā organizētas 45 iepirkuma procedūras.

Militārās izlūkošanas un drošības dienests

Militārās izlūkošanas un drošības dienests (MIDD) ir valsts drošības iestāde, kas veic militāro pretizlūkošanu, izlūkošanu un citus Valsts drošības iestāžu likumā un citos normatīvajos aktos tam noteiktos uzdevumus.

MIDD aizvadītajā gadā atbilstoši Valsts drošības iestāžu likumam un citiem normatīvajiem aktiem nodrošināja AM un tās padotības iestādes, t.sk. NBS, ar to darbībai nepieciešamo pretizlūkošanas un izlūkošanas informāciju, veica ievērojamu darba apjomu, lai atklātu un sadarbībā ar citām valsts drošības iestādēm novērstu ārvalstu speciālo dienestu, kā arī organizāciju vai atsevišķu personu graujošo darbību (spiegošanu, sabotāžas, pretvalstisku darbību vai terorismu) AM un tās padotības iestādēs, t.sk. NBS.

MIDD veica pasākumus, lai aizsargātu valsts noslēpumu AM un tās padotības iestādēs, t.sk. NBS, un kontrolēja to izpildi, pārbaudīja pretendētus, kas vēlas saņemt speciālās atļaujas (licences), kuras izsniedz AM atsevišķu licencēšanai pakļautu komercdarbības veidu veikšanai, kā arī sniedza atzinumus par speciālo atļauju izsniegšanu. Veica personu un telpu atbilstības pārbaudes drošības prasībām AM un tās padotības iestādēs, arī NBS, militārajos objektos, kā arī iestādēs, organizācijās un komercsabiedrībās, kuru darbība ir saistīta ar valsts noslēpumu militārās aizsardzības jomā.

MIDD kā Latvijas Republikas nacionālā signālu izlūkošanas iestāde veica un kontrolēja signālu izlūkošanu, kā arī nodrošināja iegūtās informācijas aizsardzību. Iestāde savas kompetences ietvaros nodrošināja dalību NATO aģentūrās, komitejās un darba grupās.

Vienlaikus MIDD pildīja arī citus normatīvajos aktos un starptautiskajos līgumos tam noteiktos uzdevumus, t.sk. nodrošināja efektīvu informācijas apmaiņu ar NATO un Eiropas Savienības struktūrām un partnervalstīm, veica fiziskās drošības pasākumu pārbaudi MIDD kompetencē esošajos nacionālajai drošībai svarīgajos objektos (kritiskajā infrastruktūrā) u.c.

Nacionālie bruņotie spēki

www.mil.lv

Nacionālo bruņoto spēku Štāba bataljona karavīri ierindā, 2012. gada novembris

Nacionālie bruņotie spēki (NBS) ir militāro formējumu kopums, ko veido militāri organizēta, apmācīta un apbruņota tautas daļa, kura aizsargā Latvijas valsts suverenitāti, teritoriālo nedalāmību un tās iedzīvotājus no agresijas.

2012. gadā NBS personāla skaita bilance, vērtējot dienestā pieņemto un no dienesta atvaļināto karavīru proporciju, saglabāta nemainīga, t.i., veicot rekrutēšanu, kompensēts atvaļināto karavīru skaits. Tomēr, vērtējot personāla atjaunošanas iespējas

pa pakāpju grupām un amatu jomām, jo-
projām saglabājas ilgtermiņā risināmie jau-
tājumi gan par virsnieku sastāva atjau-
nošanu, gan kvalificēta personāla piesai-
stes iespēju noteiktās specialitātēs (mediķi,
informāciju tehnoloģiju, inženiertehniskie
speciālisti u.c.). Vērojama pakāpeniska po-
tenciāli rekrutējamā personāla atbilstības
dienesta prasībām pazemināšanās, uzrā-
dot arvien vājākas spējas kvalificēties mi-
litārajam dienestam, psiholoģisko īpašību
un fiziskās sagatavotības līmeņa neatbil-
stības dēļ.

Aizvadītajā gadā uzsākts profesionālā die-
nesta karavīru izvērtēšanas un atestācijas
atjaunotās un uzlabotās sistēmas izpildes
cikls, kas turpināsies arī 2013. gadā. Tas
sniegs praktisku pamatu un bāzi karavīru
dienesta gaitas un karjeras plānošanai.

Pilnveidota NBS Automatizētās personāla
uzskaites sistēmas funkcionalitāte, ievie-
šot komandējumu pavēļu ģenerēšanas
moduli. Sistēma papildināta ar centralizētu
amatu savienošanas uzskaiti, papildinātas
arī iespējas datus izmantot pārskatu un
plānošanas vajadzībām.

Atbilstoši apstiprinātajai Konceptijai par
NBS speciālistu loka paplašināšanu uz-
sākts darbs specialitāšu amatu kvalifikā-
cijas prasību noteikšanai un iekšējās
amatu struktūras izveidei katrai noteiktajai
specialitātei.

Pakāpeniski un ierobežotā apmērā atjau-
notas atsevišķas sociālās garantijas,

piemēram, atvaļinājuma pabalsts (līdz
25% no mēnešalgas), panākts piecu gadu
izdienas pabalsta saņemšanas nosacī-
jumu precizējums vienotajā atlīdzības
sistēmā.

Aizvadītajā gadā karavīri pilnībā tika no-
drošināti ar kaujas formas tērpiem un to sa-
stāvdaļām (ar dažu pozīciju izņēmumiem).
Ar ikdienas formas tērpiem tika nodrošināti
karavīri, kuriem tie ir nepieciešami tiešo
dienesta pienākumu veikšanai, kā arī uz-
sākta pakāpeniska (atbilstoši piešķirtajam
finansējumam) pārējo NBS karavīru nodro-
šināšana ar ikdienas formas tērpiem. Iero-
bežotā finansējuma dēļ 2012. gadā netika
veikti papildu individuālo vai kolektīvo ma-
teriāltehnisko līdzekļu iepirkumi.

Kaujas individuālās aizsardzības sistēmas
ietvaros turpinās darbs pie jaunu kaujas
formas tērpu, to kamuflāžu izpētes un iz-
strādes ieviešanas Jūras spēku flotilei un
Sauszemes spēku kājnieku brigādei.

Medicīniskā nodrošinājuma jomā turpinā-
jās darbs pie NBS medicīniskās nodroši-
nājuma koncepcijas ieviešanas plāna un
AM 2012. gada 19. janvāra pavēles Nr. 8
«Par Valsts kontroles revīzijas ziņojuma
«Valsts budžeta līdzekļu izlietojuma liku-
mība un efektivitāte Aizsardzības ministrijā,
nodrošinot karavīru sociālās garantijas» ie-
teikumu ieviešanu» uzdevumu izpildes. Ir
sagatavots starpresoru vienošanās projekts
starp NBS un Veselības ministrijas Neatlie-
kamās medicīniskās palīdzības dienestu
«Par neatliekamās medicīniskās palīdzības

nodrošināšanu ikdienā un ārkārtas medicīniskajās situācijās». Ir sagatavots projekts kareivju un instruktoru speciālistu loka paplašināšanai ar medicīnas speciālistiem. 2012. gadā turpinājās darbs pie grozījumiem normatīvajos aktos, kas nosaka NBS medicīniskā nodrošinājuma uzdevumu izpildi, militāro paramediku standartu izpildi un ieviešanu, medicīniskās apgādes kārtību un centralizēti iepērkamās zāles NBS.

Aizvadītajā gadā noteiktajā kārtībā un piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros tika nodrošināta apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu saņemšana, zāļu un medicīnas preču iegāde karavīriem un zemessargiem, tika atjaunota un nodrošināta zobārstniecības pakalpojumu samaksa, izpildīti starptautisko operāciju kandidātu medicīniskās sagatavošanas uzdevumi. Būtiskākā problēma ir NBS ārstniecības personu profesionālā dienesta karavīru skaita kritiska samazināšanās, īpaši ārstu — medicīnas virsnieku trūkums.

2012. gadā NBS Nodrošinājuma pavēlniecības struktūrā ir integrēts un darbojas Bruņojuma remonta centrs. Izstrādāti Ādažos jaunbūvējamo bruņojuma noliktavu tehniskie projekti. Izstrādāts un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (VUGD) iesniegts projekts par sprādzienbīstamības kategorijas zīmēm NBS sprādzienbīstamo objektu ugunsdrošības plānu sinhronizācijai. Sadarbībā ar NBS vienībām organizētas municijas testēšanas un municijas tehniskā stāvokļa pārbaudes.

Aizvadītajā gadā uzsākta Sauszemes mehānisko transportlīdzekļu tehnisko apkopju un remonta organizācijas pilnveidošana un NBS remontdarbnieku infrastruktūras attīstība, kā arī remontdarbnieku nodrošinājums ar transporta speciālistiem un aprīkojumu. Gada beigās uzsākta uzskaišu sistēmas «Horizon» ieviešana. Veikti priekšdarbi, lai uzsāktu BV206 transportlīdzekļu modernizācijas projektu. Lai gan finanšu līdzekļi bija ierobežoti, tika sākts nolietoto un novecojušo administratīvo transportlīdzekļu nomaiņas process (iepirkti pieci mikroautobusi). Jūras spēku flotilē turpinās patruļkuģu modernizācija un «Storm» klases kuģu vietā tiek ieviesta «Skrundas» (SWATH) kuģu klase. Eksploatācijā nodoti jau trīs šīs klases kuģi.

Karavīru sadzīves apstākļu uzlabošanai noteiktas prasības kazarmu projektēšanai un renovācijai, kā arī noteiktas prasības noliktavu saimniecību attīstībai. Ierobežotā finansējuma dēļ vairāku projektu realizāciju plānots pabeigt 2013. gadā.

NBS dalība militārajās mācībās

2012. gadā NBS vienības piedalījās 68 militārās mācībās. Galvenās militārās mācības bija «Baltic Host 2012», «Saber Strike 2012», «Smart Lion», BRTE XII un «HOD OPS LVA». Galvenā prioritāte lielākajās militārajās mācībās bija virzīta uz uzņēmējvalsts atbalsta spēju attīstību, valsts aizsardzības spēju uzlabošanu un vienību sagatavošanu dalībai starptautiskajās operācijās.

Nacionālo bruņoto spēku karavīri militārās mācībās «Baltic Zenith», 2012. gada maijs

Lai apgūtu miera uzturēšanas un konvencionālo operāciju plānošanas prasmes, karavīri piedalījās Dānijas divīzijas sadarbības projekta «*Knight*» sērijas mācībās un komandpunktu vingrinājumā «*Smart Lion*». Lai padziļināti apgūtu militārās prasmes un iemaņas konvencionālajās operācijās, karavīri piedalījās mācībās «*KEVADTORM 2012*», savukārt, lai sagatavotos dalībai starptautiskajā operācijā Afganistānā, karavīri piedalījās mācībās «*Faryab*». Spēju uzturēšanas un koordinācijas uzlabošanai starp sauszemes un gaisa spēku elementiem karavīri piedalījās «*Baltic Region Training Event XII (BRTE XII)*». Sauszemes spēku kājnieku brigāde organizēja un vadīja starptautisko mācību «*Saber Strike 2012*» lauka taktiskos vingrinājumus Ādažu poligonā. Tās apakšvienības piedalījās šajos vingrinājumos, savukārt štāba karavīri piedalījās šo starptautisko mācību komandpunktu vingrinājumā Igaunijā.

Lai pilnveidotu savietojamību ar NATO valstu speciālo uzdevumu vienībām, NBS speciālo uzdevumu vienība piedalījās militārājās mācībās «*Cold Response 2012*».

Lai pilnveidotu un novērtētu lidaparātu apkalpes rīcību pēc lidaparāta piespiedu nosēšanās ūdenī, trenēto glābšanas aprikojuma izmantošanā un evakuācijā ar helikoptera palīdzību, tika organizētas mācībās «*Baltic Bikini 2012*». Pretgaisa aizsardzības spēju uzturēšanai un attīstībai tika organizētas mācības «*Baltic Zenith 2012*», savukārt gaisa telpas novērošanas radiolokatoru un pretgaisa aizsardzības radaru operatoru kvalifikācijas uzturēšanai notika mācības «*Ramstein Guard*».

Lai gūtu informāciju par kuģu ceļu esošo stāvokli saistībā ar sprādzienbīstamiem priekšmetiem, pilnveidotu Jūras spēku flotes štāba personāla iemaņas vadīt taktiskās

jūras operācijas kuģu grupas sastāvā, paugstinātu kuģu apkalpju prasmes minu meklēšanā, kā arī pilnveidotu jūras telpas novērošanas spējas un ieroču vadības speciālistu prasmes, tika organizētas mācības «Route Survey 2012», «Squadex 1/12» un «Squadex 2/12», «Open Spirit 2012» un «Northern Coasts». Savukārt mācībās «Balex Delta» karavīri pilnveidoja iemaņas likvidēt naftas produktu piesārņojumu uz ūdens.

Lai pilnveidotu uzņēmējvalsts atbalsta sniegšanas spējas sabiedrotajiem, tika organizētas mācības «Baltic Host 2012».

Visos Zemessardzes novados intensīvi notika mācības zemessargiem, un apmācībās iegūtās zināšanas Zemessardzes vienības apliecināja mācību «Zobens 2012» sērijas lauka taktiskajos vingrinājumos. Sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (VUGD) notika reģionāla

Nacionālo bruņoto spēku karavīri starptautiskajās militārājās mācībās «Saber Strike», 2012. gada jūnijs

līmeņa civilās aizsardzības mācības «Regex 2012». Savukārt sadarbībā ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu (NMPD) notika mācības, kurās tika pilnveidota NMPD ekipējuma transportēšana un izvēršana krīzes rajonos.

NBS dalība starptautiskajās operācijās

2012. gadā NBS turpināja dalību NATO vadītajā operācijā Afganistānā un Eiropas Savienības jūras operācijā ATALANTA. NBS karavīri (MP vads) no 2012. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim atradās dežūrā NATO Reaģēšanas spēku (NRF) sastāvā.

Aizvadītajā gadā uzsākta pamata un rezerves minu meklēšanas kuģa sagatavošana Tūlītējas reaģēšanas spēkiem (IRF 2013), un gatavošanās ES Kaujas grupas (EUBG 2013/2) kaujas dežūrai.

Latvijas nacionālā kontingenta sastāvā starptautiskās operācijas rajonā Afganistānā (ISAF) pienākumus pildīja kopumā 364 karavīri. ISAF 12/1 un 12/2 Latvijas nacionālais kontingents Provinču atjaunošanas vienībā turpināja pildīt padomdevēju un partnervienības funkcijas (manevra vienības funkcijas).

Aizvadītajā gadā Latvija turpināja dalību ES pretpirātisma operācijā ATALANTA, kurā Latvijai bija viens pastāvīgs amats operacionālajā štābā Nortvudā (dežūrvirsnieks, no 2012. gada februāra līdz 2013. gada februārim), viens amats taktiskajā štābā (uz kuģa operāciju rajonā).

NBS dalība reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamajos pasākumos

• Glābšanas un meklēšanas darbi jūrā

NBS veica 48 glābšanas un meklēšanas darbus jūrā, 17 kuģiem sniegta palīdzība, tos velkot, un navigācijā, četras reizes sniegta palīdzība saistībā ar piesārņojumu jūrā. Veikti 26 reidi jūrā sadarbībā ar zvejas inspektoriem, kā arī viens jūras monitorings.

Jūrā izglābts 41 cilvēks.

• NBS sniegtā palīdzība cietušo gaisa medicīniskajā transportēšanā

NBS deviņas reizes sniedza atbalstu Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam cietušo cilvēku transportēšanā.

• NBS sniegtā palīdzība citām civilajām institūcijām

NBS 170 profesionālā dienesta karavīri un 771 zemessargs piedalījās 182 pasākumos, sniedzot atbalstu sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, patrulēšanā ar zvejas inspektoriem un citās aktivitātēs.

NBS demontēja vienu nepabeigtu stāvbūvi un vienu ēku ar spridzināšanas metodi.

Karavīri neitralizēja 40 sprādzienbīstamus priekšmetus jūrā.

Nacionālo bruņoto spēku karavīri veic sagatavošanās darbus, lai demontētu bīstamo Gaiziņkalna skatu torni, 2012. gada 14. decembris

• NBS darbība aizsardzībai no masu iz- nīcināšanas ieročiem

1) ZS 31. aizsardzības no masu iznīcināšanas ieročiem bataljona 15 karavīri četras reizes veica telpu un apvidus radioloģisko un ķīmisko apsekošanu;

2) ZS 35. nodrošinājuma bataljona astoņi zemessargi piedalījās ZS 32. kājnieku bataljona organizētajā aizsardzības no masu iznīcināšanas ieročiem un VUGD apmācībā Rēzeknē;

3) ZS 31. aizsardzības no masu iznīcināšanas ieročiem bataljona četri profesionālā dienesta karavīri veica Gruzijas prezidenta vizītes nodrošinājumu.

• NBS sagatavošanās darbi iespējamai palīdzības sniegšanai plūdu, meža ugunsgrēku un citu dabas katastrofu seku likvidēšanā

53 profesionālā dienesta karavīri piedalījās 25 sagatavošanās darbos iespējamai palīdzības sniegšanai plūdu, meža ugunsgrēku un citu dabas katastrofu seku likvidēšanā.

Zemessardzes karavīri un zemessargi veic priekšdarbus ledus spridzināšanai Daugavā pie Ogres, 2012. gada 14. aprīlis

• NBS iesaiste pazudušo cilvēku meklēšanā

122 profesionālā dienesta karavīri un 193 zemessargi piedalījās pazudušo cilvēku meklēšanā 24 reizes, tika atrastas astoņas pazudušās personas.

• Nesprāgušās municijas neitralizēšanas (NMN) vienības veikums

Zemessardzes Nesprāgušās municijas neitralizēšanas rotas karavīri veic priekšdarbus, lai neitralizētu 250 kg smagu aviācijas bumbu Popes pagastā, 2012. gads

ZS 54. inženiertehniskā bataljona NMN rota 1141 izsaukumā neitralizēja 7036 sprādzienbīstamus priekšmetus, 9861 strēlnieku municijas vienību, 1675 uzspriecināšanas līdzekļu vienības un 25,89 kg sprāgstvielas.

NMN vienībā iesaistīto cilvēku skaits — 90.

• NBS karavīru un zemessargu apmācība sadarbībā ar civilajām institūcijām

Sadarbībā ar Valsts policiju policejisko uzdevumu veikšanā notika 32 apmācības zemessargiem. Tajās tika iesaistīti 242 cilvēki.

NBS personālsastāvs 83 reizes piedalījās apmācībās sadarbībā ar civilajām institūcijām, t. sk. pašvaldībām, Valsts policiju un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu. Tajās tika iesaistīti 246 cilvēki.

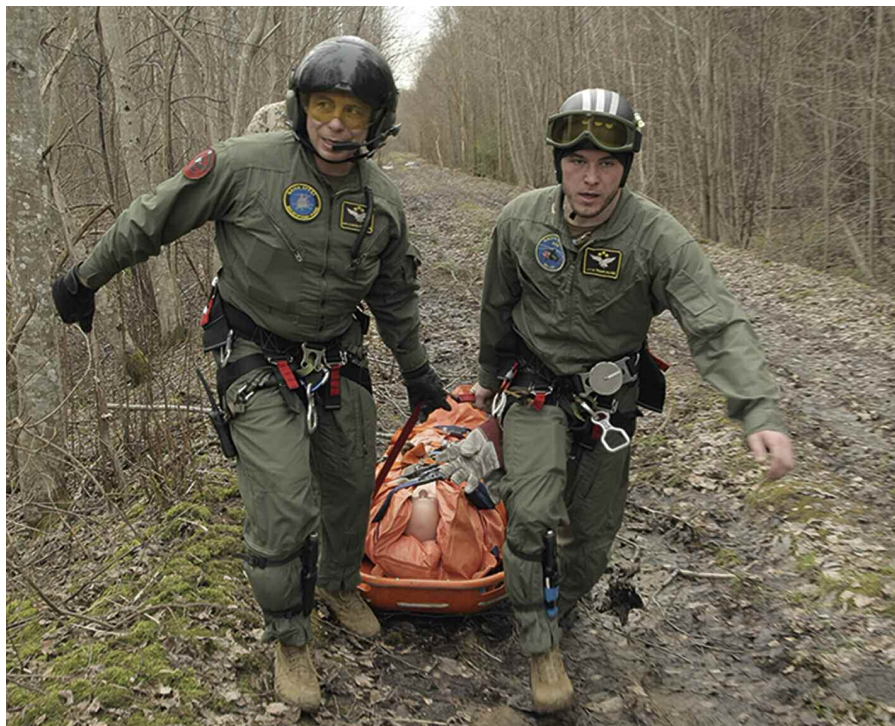
• Civilās aizsardzības mācības

NBS piedalījās deviņās civilās aizsardzības mācībās sadarbībā ar pašvaldībām, Valsts policiju un VUGD.

Kuģis KA-14 «Astra» piedalījās starptautiskajās cilvēku meklēšanas un glābšanas mācībās jūrā «SAREX 2012», kas norisinājās Dānijā.

Kuģis A-90 «Varonis» piedalījās ikgadējās starptautiskajās naftas piesārņojuma seku likvidācijas mācībās «BALEX DELTA 2012», kas norisinājās Somijā.

Nacionālo bruņoto spēku Gaisa spēku aviācijas bāzes karavīri apgūst cietušo cilvēku evakuēšanas iemaņas, 2012. gads

Naftas savākšanas barža «Aģe» piedalījās VUGD reģionālā līmeņa civilās aizsardzības mācībās «REGEX 2012», kas notika Rīgā.

JSF Jūras operāciju centrs un ūdenslidēju komanda ar laivu piedalījās VUGD organizētajās vietējā līmeņa kompleksajās mācībās «Transit termināls 2012», kas notika Liepājā.

• **2011. gadā NBS noslēgtie līgumi un vienošanās ar civilajām institūcijām**

NBS un «Latvenergo» noslēdza vienošanos «Par sadarbību palīdzības sniegšanā

valsts enerģētiskās krīzes, ārkārtējās reaģēšanas pasākumos, ārkārtas un krīzes situācijās un to draudu likvidēšanas gadījumos».

ZS vienības noslēgušas 21 sadarbības līgumu ar Latvijas pašvaldībām.

3. Aizsardzības ministrijas personāls

2012. gadā AM struktūrā radikālas izmaiņas netika veiktas, tā atbilda aizsardzības ministra noteiktajām struktūras vadlīnijām.

2012. gadā AM bija apstiprināta 231 štata vienība. Strādājošo skaits 2012. gada 31. decembrī bija 224, no tiem 141 ierēdnis, 56 darbinieki un 27 militārpersonas. Darbu starptautiskajās organizācijās, t.sk. NATO struktūrās, veica 61 AM darbinieks, no tiem divi aizsardzības atašeji, viens aizsardzības padomnieks, astoņi pārstāvji starptautiskā organizācijā, viens vecākais grāmatvedis, viens vecākais referents, četri vecākie eksperti un 44 NBS karavīri, kuri pildīja militāro dienestu ārvalstīs militāro pārstāvju grupas ietvaros.

Ministrijas administratīvo vadību 2012. gadā nodrošināja valsts sekretārs, trīs valsts sekretāra vietnieki (administratīvos un juridiskos jautājumos; nodrošinājuma jautājumos; finanšu jautājumos), izpildsekretārs militāro spēju attīstības jautājumos, politiskais direktors — departamenta direktors, desmit departamentu direktori un seši patstāvīgo nodaļu vadītāji.

Aizvadītajā gadā AM strādāja 150 jeb 67% sieviešu un 74 jeb 33% vīriešu. 20% darbinieku bija vecumā no 21 līdz 30 gadiem, 47% — vecumā no 31 līdz 40 gadiem, 19% — vecumā no 41 līdz 50 gadiem, 10% — vecumā no 51 līdz 60 gadiem, 4% — vecumā no 61 līdz 70 gadiem.

2012. gadā AM darbā pieņemti 23 darbinieki — ierēdņu un darbinieku amatos ieceltas 17 civilpersonas un seši karavīri. No darba atbrīvoti 24 darbinieki, t.sk. 10 — pēc paša vēlēšanās, divi — sakarā ar termiņa notecējumu, viens — neatbilstības ieņemamajam amatam dēļ, viens — pēc pušu vienošanās, viens — darbinieku skaita samazināšanas dēļ, divi karavīri atvaļināti no militārā dienesta, septiņi karavīri pārcelti turpmākam dienestam uz NBS. 15 darbinieki atradās bērna kopšanas atvaļinājumā.

2012. gadā organizēti deviņi amatu konkursi, uz tiem pieteicās 85 pretendenti.

92% AM darbinieku ir ar augstāko izglītību, t.sk. maģistra grāds ir 44% darbinieku, bakalaura grāds — 25% darbinieku, savukārt cita akadēmiskā un profesionālā izglītība ir 24% darbinieku.

2012. gadā 10 AM darbinieki absolvēja augstākās mācību iestādes, deviņi no tiem ieguva maģistra grādu.

Aizvadītajā gadā AM darbinieki dažādus kvalifikācijas celšanas kursus Latvijā apmeklēja 68 reizes, no tiem Valsts administrācijas skolas organizētos kursus — 32 reizes. Aizsardzības nozares grāmatvežiem AM telpās tika organizēts seminārs par finanšu pārskatu gatavošanu.

AM organizētajos angļu valodasursos mācījās 23 AM darbinieki un 21 padotībā esošo iestāžu darbinieks, franču valodas

kursos AM mācījās 21 AM darbinieks un četri padotībā esošo iestāžu darbinieki. 25 AM darbinieki franču valodu mācījās Francijas institūta Latvijā organizētajos franču valodas kursos. Divi darbinieki angļu valodu padziļinātā līmenī apguva NBS Valodu skolā.

Mācību kursus ārvalstīs aizvadītajā gadā apmeklēja 13 ministrijas darbinieki, savukārt apmaiņas programmās piedalījās divi darbinieki.

IMET programmas organizētajos kursos ASV ilgāk par vienu mēnesi mācījās trīs AM darbinieki, isos *IMET* kursus apmeklēja četri AM darbinieki, savukārt viens darbinieks mācījās 1,5 gadus ilgajā maģistra programmā.

Viens darbinieks zināšanas papildināja Dž. Māršala Drošības studiju centrā Vācijā, savukārt viens — *BALTDEFCOL* piecu mēnešu kursā.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

2012. gadā AM informēja sabiedrību par aizsardzības nozares aktualitātēm, t.sk. par Latvijas dalību starptautiskajā operācijā Afganistānā, ES pretpirātisma operācijā *ATALANTA*, sniegto atbalstu Libērijas instruktoru apmācību sistēmas veidošanā un par nozīmīgākajiem aizsardzības spēju attīstības projektiem. Tika nodrošināta starptautisko militāro mācību «*Saber Strike 2012*», «*Baltic Host 2012*», kā arī vingrinājumu «*Steadfast Pyramid 2012*», «*Steadfast Pinnacle 2012*», *B RTE XII* publicitāte.

Lai atspoguļotu vingrinājumus «*Steadfast Pyramid 2012*» un «*Steadfast Pinnacle 2012*», kā arī militārās mācības «*Saber Strike 2012*», tika izveidota atsevišķa mājaslapas sadaļa, kura regulāri tika papildināta ar ziņām, intervijām, videomateriāliem un fotogalerijām.

Plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem aizvadītajā gadā tika sagatavoti un izsūtīti 450 preses paziņojumi, organizētas trīs preses konferences un septiņas preses iespējas, kā arī pasākumi ar žurnālistu līdzdalību — apbalvošanas ceremonijas, Latvijas kontingenta karavīru pavadīšana uz dienestu starptautiskajā operācijā Afganistānā. Lai veicinātu operatīvāku informācijas apmaiņu ar plašsaziņas līdzekļiem, tika turpināta video

tiešraižu nodrošināšana no aizsardzības nozares preses konferencēm, preses iespējām un diskusijām — aizvadītajā gadā nodrošinātas piecas video tiešraides. Par tiešraidēm interesentiem tika ziņots gan ar preses paziņojumu starpniecību, gan ar AM un Latvijas armijas «*Twitter*» kontu ziņām.

Lai atspoguļotu Latvijas kontingenta karavīru dienestu starptautiskajā operācijā Afganistānā, 2012. gadā tika organizētas divas žurnālistu vizītes uz šo valsti.

Aizvadītajā gadā AM sadarbībā ar NBS organizēja lekciju ciklu un reizi nedēļā devās vizītēs uz Latvijas skolām, lai skolēniem stāstītu par Latvijas dalību NATO un kolektīvo aizsardzību, karavīru uzdevumiem starptautiskajās operācijās, kā arī lai stiprinātu karavīru saikni ar sabiedrību. 2012. gadā AM un NBS pārstāvji devās vizītēs uz 22 Latvijas skolām.

Tika turpināta NATO un citu aizsardzības jomā nozīmīgu ziņu tulkošana, kā arī «*NATO TV channel*» video tulkošana, titrēšana un ievietošana militāro ziņu portālā «*sargs.lv*». Šīs aktivitātes ļauj padarīt Latvijas sabiedrībai pieejamu informāciju par drošības un aizsardzības norisēm pasaulē.

Lai veicinātu skolēnu izpratni par aizsardzības nozari, AM jau vairākus gadus pēc kārtas piedalījās Ēnu dienā, savukārt studentiem tika sniegta iespēja apmeklēt Atvērto durvju dienu AM un tikties ar ministrijas vadību.

AM turpināja sadarbību ar Latvijas Transatlantiskās organizācijas (LATO) un Rezerves virsnieku asociācijas uzrunātajiem vietējiem uzņēmējiem. Vairāki ražotāji: a/s «Cēsu alus», a/s «Valmieras piens», SIA «Skrīveru saldumi», Latvijas Biškopības biedrības biedri, SIA «Baltās nakts» un citi nesavtīgi sniedza atbalstu Latvijas karaviņiem, kuri dien starptautiskajā operācijā Afganistānā. Turpinot mūziķu priekšnesumus starptautiskajās operācijās dienošajiem karaviņiem, 2012. gadā Afganistānā viesojās dziedātāja Liene Šomase ar mūzikas grupu.

Viens no apmeklētākajiem pasākumiem 2012. gadā bija sarkanbaltsarkano lentišu locīšanas pasākums. Pateicoties iedzīvotāju atsaucībai, gandrīz 120 000 sarkan-

baltsarkano lentišu tika salocīts Rīgā un Latvijas reģionos — Alūksnē, Cēsīs, Dagavpilī, Jelgavā, Jēkabpilī, Liepājā, Rēzeknē, Skrundā, Valmierā, Ventspilī un Viesītē. Lentišu locīšanas pasākumus Rīgā, dāvājot savu produkciju lentišu locītājiem, atbalstīja arī uzņēmēji, proti, Latvijas Biškopības biedrība, «Karaliskie kārumi», «Liepkalni», «Dr. Tereško tējas ražotne» un «Rūķišu tēja».

AM sabiedrību informēja, gan izmantojot aizsardzības nozares oficiālās mājaslapas (www.mod.gov.lv un www.mil.lv), gan sociālo mediju tīklu «Latvijas armija». Šo tīklu veido «Twitter» īssaziņas profils, «Facebook», «Draugiem.lv» un «Google+» mājaslapas, kā arī «Flickr» foto kanāls, «YouTube» video kanāls un «Dipity» vēstures laika josla.

iedzīvotāji loka sarkanbaltsarkanās lentītes Aizsardzības ministrijas organizētajā lentišu locīšanas akcijā Latvijas Kara muzejā, 2012. gada 9. novembris

Par neatņemamu sociālo mediju tikla «Latvijas armija» sastāvdaļu ir kļuvis Latvijā vienīgais korporatīvās žurnālistikas stilā veidotais militāro ziņu portāls «Sargs.lv» (www.sargs.lv) – tajā ievietotā informācija tiek izplatīta sociālo mediju tīklā «Latvijas armija», kura foto un video galerijas savukārt ir savienotas ar ziņu portālu. Šajā ziņu portālā interesenti var iepazīties ar nozares ziņām, raidījumu «Laiks vīriem?» un citiem video materiāliem par militāro tematiku. Interneta vietnē pieejamas militārā žurnāla «Tēvijas Sargs» un citu aizsardzības nozares izdevumu elektroniskās versijas. 2012. gadā portālā www.sargs.lv izveidotas divas jaunas ziņu sadaļas — «NATO un ES» un «Baltijā un ziemeļvalstīs»), kā arī ziņu sadaļa angļu valodā «*Military News*».

Kopējā sociālo mediju tikla «Latvijas armija» statistika rāda, ka ik dienu par bruņoto spēku aktivitātēm un militāra rakstura ziņām interesējas vidēji 8—10 tūkstoši apmeklētāju. Informējot par militāro mācību norisi, sekotāju skaits palielinās līdz 15—18 tūkstošiem.

2012. gadā ir pieaudzis arī pastāvīgo sekotāju skaits. «*Twitter*» profilam «Latvijas armija» aizvadītā gada beigās bija jau vairāk nekā 1500 sekotāju, «*Draugiem.lv*» mājaslapai «Latvijas armija» — vairāk nekā 1900 sekotāju, «*Facebook*» mājaslapai «Latvijas armija» — vairāk nekā 1250 sekotāju.

«*Flickr*» foto kanālā, kurš skatīts vairāk nekā 88 000 reižu, 7880 ievietotās fotogrāfijas ir apskatītas vairāk nekā 1 250 000 reižu. Savukārt «*YouTube*» video kanālā

Latvijas armijas 93. gadadienas svinības, 2012. gada 10. jūlijs

«Latvijas armija» ir abonējuši 818 apmeklētāji. Tajā ievietoti vairāk nekā 600 video, t.sk. raidījuma «Laiks vīriem?» arhīvs. Kanālā ievietotie video skatīti vairāk nekā 600 000 reižu.

AM mājaslapai ir nemainīgi liels apmeklētāju skaits — 2012. gadā to apmeklēja vairāk nekā pusmiljons interesentu, NBS mājaslapu — aptuveni 275 000 interesentu, bet militāro ziņu portālu www.sargs.lv — aptuveni 218 000 interesentu.

4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Ministrijas ilggadējie sadarbības partneri ir gan nacionālās, gan starptautiskās nevalstiskās organizācijas (NVO).

Nacionālās NVO — Latvijas Nacionālo partizānu apvienība, Latvijas Nacionālo karavīru

biedrība, Latviešu virsnieku apvienība, Latvijas Rezerves virsnieku asociācija, Latviešu strēlnieku apvienība, Brāļu kapu komiteja, Lauku bibliotēku atbalsta biedrība — popularizē militārās tradīcijas un kultūru, informē par militārās izglītības un jauniešu interešu izglītības iespējām, kā arī veicina sabiedrības, īpaši jaunatnes patriotisko audzināšanu. Apvienības ir organizējušas kritušo Latvijas karavīru atceres pasākumus, piemiņas zīmju uzstādīšanu un piemiņas vietu izveidi kritušajiem karavīriem, gatavojušas informatīvos materiālus par militārās vēstures tēmām, lasījušas lekcijas skolās un sniegušas ieguldījumu jaunsargu izglītošanā par militāro vēsturi.

LATO, Austrumeiropas politikas pētījumu centrs, Latvijas Ārpolitikas institūts, Baltijas—Melnās jūras alianse un Konrāda Adenauera fonds Latvijā veicina sabiedrības izpratni par ārpolitikas un drošības politikas jautājumiem. Lai veicinātu nevalstiskā sektora iesaisti aizsardzības nozarē notiekošajos procesos, AM regulāri informē aktīvos sadarbības partnerus par aktualitātēm un aicina uz kopējām diskusijām ideju un viedokļu apmaiņai. NVO un citu sabiedrības pārstāvju iesniegtie priekšlikumi tiek izskatīti aizsardzības ministra izveidotās padomēs.

Lai rosinātu sabiedrības izpratni par 2012. gada maijā notikušā NATO Čikāgas samita dienaskārtības jautājumiem un atkārtoti atgādinātu par kolektīvās aizsardzības svarīgumu, kā arī veicinātu diskusiju par starptautiskās drošības tendencēm, AM sadarbībā ar LATO un citu NVO atbalstu organizēja

diskusiju «Latvija NATO. Kāpēc negribam maksāt par savu vienīgo drošības garantu?». Sadarbībā ar LATO un citu NVO atbalstu tiek organizēta publiskā diskusija «Masu mediju ietekme uz sabiedrisko domu, nacionālo drošību un valstisko identitāti». Sadarbībā ar LATO un Ārlietu ministriju tika organizēta «Rīgas konference», kas ik gadu pulcē augsta līmeņa ārpolitikas un drošības politikas ekspertus. Kopš 2006. gada «Rīgas konference» ir kļuvusi par vienu no lielākajiem un ievērojamākajiem forumiem Ziemeļeiropā ar kvalitatīvām augsta līmeņa diskusijām par aktuālākajiem ārpolitikas, drošības un starptautisko attiecību dienaskārtības jautājumiem.

Sadarbojoties ar Lauku bibliotēku atbalsta biedrību, AM organizēja NBS pārstāvju un jaunsargu dalību Lauku bibliotēku atbalsta biedrības organizētajos Grāmatu svētkos, kuru ietvaros Zemessardze informēja lauku iedzīvotājus par NBS darbu un atbalsta sniegšanu sabiedrībai, bet jaunsargi kopā ar zemessargiem rīkoja veiklības stafetes, kā arī informēja jauniešus par Jaunsardzes aktivitātēm. Kopumā AM un RJC piedalījās deviņos Grāmatu svētku pasākumos visā valsts teritorijā. Sadarbībā ar vienu no lielākajām starptautiskajām NVO, proti, Vācijas Māršala fondu ASV, AM vadība ik gadu piedalās Briseles forumā, lai diskutētu par jaunākajiem izaicinājumiem transatlantiskajā vidē un popularizētu Latvijas NVO veikumu pētniecībā par ārpolitikas un drošības politikas jautājumiem. Briseles forums ir gadskārtēja augsta līmeņa amatpersonu tikšanās, kurā piedalās ietekmīgi

Ziemeļamerikas un Eiropas politikas, uzņēmējdarbības un intelektuālie līderi, lai runātu par jaunākajiem izaicinājumiem abpus Atlantijas okeānam. Šī ilggadējā sadarbība stiprina transatlantisko saiti sabiedroto vidū, palīdz Latvijai uzturēt pastāvīgu stra-

tēgiskās partnerības dialogu ar ASV, veicina ieguldījumu ES kaimiņu reģionu drošības stiprināšanā, kā arī sniedz Latvijai iespēju piedalīties starptautiskajās debatēs par globālās drošības politikas un reģiona nākotnes attīstības jautājumiem.

Rīgas konference, 2012. gada 14.—15. septembris

5. Aizsardzības ministrijas 2013. gada plāns

5.1. 2012. gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

AM ir iesaistījusies militāro spēju attīstības projektos ES līmenī — 2012. gadā ir noslēgts saprašanās memorands par iesaistišanos Jūras novērošanas projektā (*MARSUR*). Latvija aktīvi izvērtē arī ES sadarbības projektus apmācību jomā.

2012. gadā tika apstiprināta Latvijas dalība Daudznacionālajā apvienotajā štābā Ulmā, Vācijā un Daudznacionālā municijas ekspluatācijas laika menedžmenta projekta izstrādes fāzē, par dalību projektā lemjot pēc konkrētu izmaksu apzināšanas.

Lai nodrošinātu resursu efektīvu militāro spēju attīstību un veicinātu ES un NATO valstu spēju savietojamību, tiek izvērtēti citi NATO un ES daudznacionālās sadarbības projekti un Latvijas iespējas tajos iesaistīties.

Ņemot vērā tehnoloģiju dinamisko attīstību un pieaugot jauniem izaicinājumiem starptautiskajā vidē, 2012. gadā ministrija aktualizēja darbu divos stratēģiskos virzienos — Latvijas kiberdrošība un stratēģiskā komunikācija.

5.2. 2013. gada galvenie uzdevumi un pasākumi

NBS struktūras optimizācijas turpināšana

Maksimāli saglabāt NBS kaujasspējīgo personālsastāvu un samazināt administratīvo aparātu un vadības elementus.

Nacionālo bruņoto spēku Sauszemes spēku kājnieku brigādes karavīri dienesta gaitās, 2012. gads

Baltijas valstu sadarbība:

- Baltijas valstis savietojamas iepirkuma sistēmas izveide;
- Baltijas valstu aizsardzības plānošanas procesa savietojamības pilnveidošana;
- gaisa spēku apmācību iespējas sniegšana sabiedrotajiem Baltijas valstu gaisa telpā.

NBS attīstība:

- spēju ieviešanas plānu izstrādāšana NBS attīstības plāna prioritāro spēju attīstībai;
- ģeotelpiskās un meteoroloģiskās informācijas sagatavošanas nodrošināšana NBS vajadzībām;
- Sauszemes spēku kājnieku brigādes vienību iekļaušanās Dānijas divīzijā;
- karavīru dzīvojamo kompleksu (kazarmu) būvniecības uzsākšana Ādažu militārajā bāzē un tipveida projekta izstrāde atbalsta ēkas (sporta kompleksa) renovācijai;
- Lielvārdes lidlauka būvniecības pabeigšana NATO drošības investīciju programmas ietvaros;
- pretgaisa aizsardzības radaru sistēmas modernizēšana;
- «Skrundas» klases patruļkuģu būvniecības un pārņemšanas procesa pabeigšana, kā arī «Storm» un «Kristapa» klases krasta apsardzes kuģu norakstīšana;
- Jūras komandvadības sistēmas attīstība;
- NBS rīcībā esošo sauszemes mobilitātes platformu modernizācijas uzsākšana.

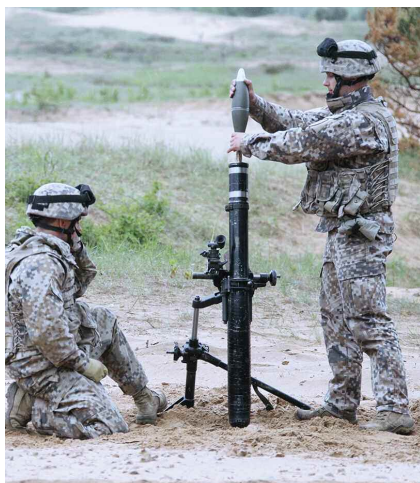
Starptautiskās operācijas un militārās mācības:

- NBS dalības turpināšana NATO vadītajos Starptautiskajos drošības atbalsta spēkos Afganistānā, ES militārajā operācijā ATALANTA un ES militārajā misijā Mali;

- dalība ES kaujas grupās, ko 2013. gadā vadīs Lielbritānija;
- Zemessardzes plašākas izmantošanas pilnveidošana rezerves karavīru piesaistei valsts aizsardzībā un starptautiskajās operācijās;
- starptautisko operāciju kontingenta sagatavošana mācību «Baltic Host» un «Saber Strike» uzņemšanai Latvijā un dalība NATO vadītajās starptautiskajās mācībās CMX un «Steadfast Jazz 2013»;
- NBS vienību apmācības procesa turpināšana ar pasākumiem, kas neprasa papildu finanšu ieguldījumu;
- «Kristapa» sērijas mācību realizēšana, lai pilnveidotu AM un NBS komandvadības sistēmas darbību.

Reformu un esošo spēju nostiprināšana:

- esošā finansējuma ietvaros iespēju un risinājumu turpmāka meklēšana karavīru

Nacionālo bruņoto spēku karavīri veic uzdevumu apvienotajā gaisa un sauszemes vingrinājumā BRTE, 2102. gada maijs

sociālās labklājības paaugstināšanai un motivācijas uzturēšanai;

- karavīru, kuri piedalījušies starptautiskajās militārās misijās, atbalsta pasākumu pilnveidošana;
- ZS sadarbības mehānisma ar valsts un pašvaldību institūcijām pilnveidošana sabiedriskās drošības jautājumos, t.sk. ZS speciālā apmācība Valsts policijas vadībā;
- turpmāka aerofotografēšana Latvijas teritorijas ainu ieguvei un mācību poligonu kartēšana atbilstoši NBS pieprasījumam.

Kiberdrošība un aizsardzība:

- attīstīt vienotu valsts politiku un tās īstenošanu informācijas tehnoloģiju drošības un aizsardzības jomā, pārņemot Nacionālās informācijas tehnoloģiju padomes vadību un veicinot koordinētas politikas izstrādi un īstenošanu;
- attīstīt un nostiprināt nacionālās informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas CERT.LV spējas, kas no 2013. gada 1. janvāra ir AM pakļautībā;
- izveidot kiberaizsardzības vienību Zemessardzes sastāvā, lai paplašinātu un sagatavotu resursus iespējamās kiberkrīzes novēršanai vai seku mazināšanai;
- nostiprināt sadarbību reģionā un starptautisko organizāciju ietvaros — ES un NATO —, lai veicinātu Latvijas informācijas tehnoloģiju drošību un aizsardzību.

Stratēģiskā komunikācija:

- turpināt sagatavošanas darbus pie NATO izcilības centra stratēģiskās komunikācijas (*StratCom*) jautājumos izveides, lai gūtu

NATO dalībvalstu atbalstu un līdzdalību centra darbībā;

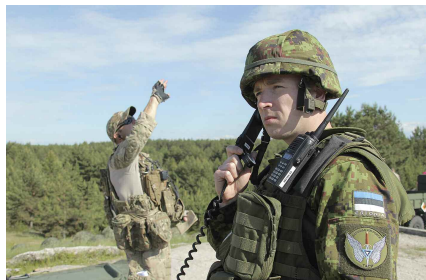
- organizēt NATO *StratCom* izcilības centra sagatavošanas konferenci, lai izstrādātu saprašanās vienošanos centra izveidei;
- turpināt sekot līdzi informatīvās telpas dinamiskai attīstībai un norisēm, pilnveidojot nacionālās stratēģiskās komunikācijas spējas, attīstot NATO dalībvalstu sadarbību, kā arī sniedzot ieguldījumu Alianses stratēģiskās komunikācijas politikas un spēju pilnveidošanā.

5.3. 2013. gadā plānotie sadarbības projekti un pētījumi

Gatavošanās Eiropas Savienības prezidentūrai

Sagaidāms, ka 2013. gada decembrī Eiropadomē ES valdību vadītāji diskutēs par Eiropas aizsardzības nākotni. Aizsardzības jautājumi, īpaši pēc pasaules ekonomiskās krīzes, ir ļoti reti parādījušies ES premjerministru sanāksmju darba kārtībā. Paredzams, ka diskusijas rezultāti ilgtermiņā ietekmēs gan Eiropas aizsardzības tālāko nākotni, gan Latvijas prezidentūru kopējās drošības un aizsardzības politikas jautājumos.

Ņemot vērā augošo darba apjomu, gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES, 2013. gadā AM plāno papildu darbā uz Latvijas pastāvīgo pārstāvniecību ES Briselē nosūtīt vienu militārpersonu un vienu civilpersonu.

Latvijas sabiedroto valstu karavīri mācībās «Saber Strike» Ādažu poligonā, 2012. gada jūnijs

Baltijas valstu sadarbības projekti

Vienā no ilgstoši īstenotajiem Baltijas valstu sadarbības projektiem — Baltijas valstu mīnu kuģu eskadra (*BALTRON*) — pieņemts lēmums, sākot no 2014. gada katru

otro gadu iekļaut *BALTRON* eskadru 1. pastāvīgajā NATO pretmīnu grupas sastāvā, tādējādi palielinot Baltijas valstu ieguldījumu kolektīvajā drošībā, nostiprinot NATO klātbūtni Baltijas jūras reģionā, kā arī ievērojami paplašinot pieredzes gūšanas iespējas Jūras spēku flotilei. Turpinot ikgadējo aktivitāšu ciklu, 2013. gadā plānota eskadras dalība piecās Baltijas valstu līmeņa un divās starptautiskā līmeņa mācībās, kā arī sprādzienbīstamu priekšmetu meklēšanas operācijā Lietuvas teritoriālajos ūdeņos.

Tālāka rīcība plānota arī Baltijas gaisa telpas novērošanas tīkla (*BALTNET*) un Baltijas aizsardzības koledžas (*BALTDEFCOL*) projektos.

5.4. Aizsardzības ministrijas 2013. gada budžets

Programmas kods	Programmas nosaukums	Plānotais budžets (Ls)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	5 695 700
12.00.00.	Kara muzejs	732 214
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	102 672 218
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	2 538 541
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	9 619 923
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	7 328 000
33.00.00.	Aizsardzības ipašumu pārvaldīšana	10 362 908
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	1 109 745
35.00.00.	Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs	3 684 384
73.00.00.	Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	14 483 568
99.00.00.	Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā	194 719
KOPĀ		158 421 920

Programma

«Valsts drošības aizsardzība»

Saskaņā ar Valsts drošības iestāžu likuma 24. panta 5. punktu un 2004. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr. 887 «Valsts noslēpuma objektu saraksts» 2.5.1. punktu informācija par šo programmu ir slepena.

Programma «Kara muzejs»

No programmas «Kara muzejs» tiek finansēta Latvijas Kara muzeja darbība un likuma «Par Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanos par Latvijas apbedījumu statusu Krievijas Federācijas teritorijā un Krievijas apbedījumu statusu Latvijas teritorijā» izpilde.

Programma «Nacionālie Bruņotie spēki»

Programmā iekļauts finansējums Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem — NBS vadībai, vispārējām vienībām, Gaisa spēku aviācijas bāzei, Jūras spēku flotilei, Sauszemes spēku kājnieku brigādei, Latvijas Nacionālajai aizsardzības akadēmijai, Nodrošinājuma pavēlniecībai, Mācību vadības pavēlniecībai, starptautisko operāciju un NBS personālsastāva centralizētajam atalgojumam, Zemessardzei.

Programma «Ģeodēzija un kartogrāfija»

Programmas finansējums piešķirts Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras funkciju veikšanai.

Programma

«Valsts aizsardzības politikas realizācija»

Programmā iekļauts finansējums valsts aizsardzības administrācijai, dalības finansēšanai NATO pasākumos, iemaksām starptautiskajās organizācijās un CERT.LV funkciju nodrošināšanai.

Programma

«Militārpersonu pensiju fonds»

Programma nodrošina pensiju izmaksu atvālnātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas izmaksas, kā arī pabalstu un piemaksu piešķiršanu atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma

«Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana»

No programmas tiek finansēta Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra darbība, kā arī AM remontu, būvniecība, valsts militārās aizsardzības objektu apsaimniekošana, iepirkuma procedūru veikšana aizsardzības nozares vajadzībām.

Programma

«Jaunsardzes centrs»

No programmas tiek finansēta Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra darbība, t.sk. Jaunsardzes kustība, sabiedrības informēšanas funkcija un atbalsta Latvijas aizsardzības politikai veicināšana.

Programma

«Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas aizsardzības atašeju un pārstāvju, kā arī NBS militāro pārstāvju un NBS militāro pārstāvniecību tehnisko darbinieku darbības nodrošināšanai.

Programma «Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti»

No programmas tiek finansēta NATO Drošības investīciju programma (*NSIP*) Lielvārdes militārā lidlauka rekonstrukcijai atbilstoši NATO prasībām.

Projekta īstenošanas rezultātā tiks izveidots NATO un nacionālajām prasībām atbilstošs lidlauks, kā arī mūsdienīga un daudzfunkcionāla militārā bāze, kas nepieciešama, lai NBS varētu pildīt savus uzdevumus valsts aizsardzības nodrošināšanai.

Programma

«Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā»

No programmas tiek finansēti Aizsardzības ministrijas atbildībā esošie pasākumi, kas saistīti ar Latvijas prezidentūras nodrošināšanu Eiropas Savienības Padomē 2015. gadā.

